

Myötätuulta Merimaskussa

Nro. 34 | 2023

Kummiluokka harrastaa, s. 24
Särkän saaren historiaa, s. 18
Lossivahti 2022, s. 15
Maamiesseurantalo 90 vuotta, s. 6

Myötätuulta Merimaskussa

Julkaisija

Merimasku-Seura ry

Toimitus

Vesa Ranki, päätoimittaja

Erkki Rantala

Maija-Leena Tuomi

Kustannustoimitus ja taitto

Reima Orvasto, Grafiro Oy

www.grafiro.fi

Painopaikka

Painosalama Oy

ISSN 1238-108X

Painos

1000 kpl

Yhteystiedot

vesa.ranki@gmail.com

puh. 0400 722 603

maikku.tuomi@gmail.com

puh. 0400 827 295

erkki.kalevi.rantala@gmail.com

puh. 0400 899 808

merimaskuseura@merimasku.fi

www.merimasku.fi

Kansikuva

Väenpaljoutta Kollolan tilan pihalla.

Kuva: Anne-Maj Palmgren.

Korjaus lehteen 33/2022:

Runo Aaltosen perheessä (s. 34) ei ollut 11 lasta vaan Runo oli perheen ainoa lapsi.

Kuvatekstissä (s. 43) mainitut Antti ja Jaakko (Tammelin) eivät ole veljeksiä, vaan isä ja poika.

Tässä lehdessä

Päätoimittajalta	3
Voimme yhdessä vaikuttaa	3
Tule mukaan!	4
Merimasku-Seuran hallitus	4
Tapahtumia 2023	4
Olen nesofiili	5
Maamiesseurantalo 90 vuotta	6
Mökkiläisenä Merimaskussa	8
Tervehdys Naantalista	9
Rindellin Emma ja Ketosen Anna	10
Ensimmäinen paloauto	12
Merimaskun VPK	13
Koiran kanssa tanssimaan	14
Lossivahti 2022	15
Runoileva monitaituri Sannaisten Leppäkarista	16
Merin päivää viettämässä	18
Merimasku-Seuran tapahtumia 2022	20
Särkän saari Merimaskussa	22
Tarujen saaresta nykypäivän Särkän saareen	25
Merimasku on omakotiyhdistyksen palapeli	27
Kummiluokka harrastaa	28
Kirkonsalmen silta	31
Uimakouluja ja piparkakkutaloja - niilläkin	
Mannerheimin lastensuojeluliitto auttaa	32
Digitaalisesti ohjautuvaa liikuntaa	33
Heikki Randell, vuoden 2006 lossivahti	34
Teatterin taikaa ja tekemisen iloa	36
Tekoäly chattailee kanssasi	37
Filatelial harrastuksena	38
Metsästys - poikkeuksellinen harrastus	39
Partiolaiset Merimaskussa	40
Rauhantuli	40
12 vuotta aallon harjalla	42

Päätoimittajalta

Kiitän lukijoitamme palautteesta, koskien lehden viime numeroa. Lehden uudenlainen sisältö ja uudistunut ulkoasu koettiin lähes yksinomaan positiivisena siitäkin huolimatta, että lehti saatiin painatusta lukuun ottamatta aikaan pelkästään harrastajavoimin. Mainittakoon myös, että tämänkin lehden jakelu lähes tuhanteen merimaskulaiseen kotitalouteen on hoidettu omin voimin. Kiitos puuhanneille!

Haluamme edelleen kehittyä monipuolisesti sekä sisällön, että ulkoasun suhteen. Tässä nyt julkaistavassa Myötätuulessa lukija huomaa varmasti merkittävästi

uudistuneen "lookin", jonka takana on merimaskulainen taitaja Reima Orvasto Grafiro Oy:stä. Sisällön suhteen jatkamme edelleen tämän päivän tapahtumien ja paikallisten yrittäjien ja toimijoiden esittelyä. Huomenna on sekin historiaa, mutta emme unohda menneitäkään.

Myötätuulta Merimaskussa uudistuu ja niin uudistuu pitäjämekin. Kirkonsalmen ranta on saanut uuden asun ja paikalliset yrittäjät ovat avanneet kävijöille saunan ja uintipaikan, joka tarjoaa myös talvella virkistymismahdollisuuden. Samoin olemme saaneet pienoisholfradan ja palveluita mat-

kailuvaunuilijoille. Ja onhan meillä edelleen jäljellä jotakin Ruusumon kaupasta, kun saimme pienen ajo-matkan päähän uuden marketin ja bensa-aseman, molemmat hyvin toimivan liikenneympyrän vieressä. Tiellä liikkujille saatiin myös turva-aitaa hyvän matkaa. Ja kun vielä Särkäsalmen sillan ja sen läheisen risteysalueen korjaustyökin – kaupunginjohtajammehan taisi edellisessä lehdessämme meille sen luvata – on nyt valmis, olemme entistä tyytyväisempiä kaikesta siitä, mitä uudistuva Merimasku tarjoaa.

Vesa Ranki

Voimme yhdessä vaikuttaa

Toivottavasti kohtasimme viime vuonna, kun seura vietti 30-vuotisjuhlavuottaan! Villivuoren juhlaletki, teatterin Akka-agentin näytantö-kausi, juhlavastaanotto, Kollolan navettakahvio ja -puoti, kirpputorit, yhteislaulutilaisuus, ikkunatapah-tuma, harrastemessut, lastenkon-sertti, sadonkorjuumarkkinat, Joulusaapuu Merimaskuun ja Merin päivän iltamat – tapahtumia juhla-vuosi täynnä ja yleisön määrä yllätti meidät näissä kaikissa. Juhlistimme myös Kirkonsalmen 20-vuotista siltaa, rakensimme jouluseimen ja olemme osallistuneet lukuisiin

yhteistyötä edistäviin istuntoihin Merimaskua edustaen. Tapahtu-man järjestäjän paras palkkio on paikalle saapunut runsaslukuinen väki, joka kannustaa jatkamaan tätä välillä jopa hengästyttävää harrastustamme – kotiseututyötä Merimaskun hyväksi.

Merimasku-Seurassa harras-tetaan kotiseututyötä. Seura tuo esille Merimaskua palana Naan-talia, palana saaristoa. Perinteitä kunnioitetaan ja etsitään, mutta myös halutaan luoda uutta muis-teltavaa ja luoda perinteitä. Uusille asukkaille muokataan maata, jonne

juurtua ja kotiutua tai palata juuril-leen. Rymätylä ja Velkua ovat meille tärkeitä saariston yhteistyökump-paneita ja meitä yhdistävät saman-kaltaiset toiveet. Merimasku-Seura tarjoaa hieman yksityistä henkilöä leveämmät hartiat vaikuttaa ja tuo vaikuttaminen halutaan tehdä yhteis-työssä ja hyvässä hengessä päättä-jiin päin. Siihen, että Merimaskussa olisi kaikkien, kaikenikäisten hyvä asua, voimme yhdessä vaikuttaa.

Maija-Leena Tuomi
Merimasku-Seuran pj.

Tule mukaan!

Merimasku-Seura on merimaskulaisten oma kotiseutuyhdistys. Sen tarkoituksena on mm. meidän oman kylän elinympäristömme parantaminen ja viihtyvyyden lisääminen ja Merimasku-tietouden lisääminen.

Seura toimii Merimaskun ja merimaskulaisten etujärjestönä ja ylläpitää Kollolan kotiseututaloa, järjestää kesäteatteriesityksiä, näyttelyitä, talkoita, juhlatilaisuuksia ja esitelmää, julkaisee Myötätuulta Merimaskussa aikakausjulkaisua, on yhteistyössä Naantalien kaupungin ja muiden merimaskulaisten ja naantalilaisten yhdistysten kanssa ja tekee aloitteita ja esityksiä ja antaa lausuntoja viranomaisille.

Seura saa toimintaansa varten varoja jäsenmaksuista, kesäkahvialasta, merimaskuaiheisten tuotteiden

myynnistä, kesäteatterin tuotoista ja kaupungin avustuksista.

Liittymällä Merimasku-Seuran jäseneksi tuet kotiseututyötä Merimaskussa ja saat hyvällä mielellä nauttia seuran kaikesta tarjonnasta.

Merimasku-Seura ry:n hallitus

www.merimasku.fi

maikku.tuomi@gmail.com
0400 827 295

erkki.kalevi.rantala@gmail.com
0400 899 808

Merimasku-Seuran hallitus

Heikkilä Hilkka
Lankinen Juha
Palmgren Anne-Maj
Ranki Vesa
Rantala Erkki, siht.
Roiha Kaija
Suuronen Risto
Tuomi Maija-Leena, pj
Rahastonhoitajana de Nier Sari

Liity Merimasku-Seuran jäseneksi:

1) Maksa 15 € jäsenmaksu seuran tilille FI62 5265 0440 0039 28 viitenumero 20239

2) Ilmoita yhteystietosi sähköpostitse merimaskuseura@merimasku.fi tai soita 0400 822 988 (Sari)

Jäsenyys ei velvoita sinua mihinkään, mutta jäsenenä tuet kotiseututyötä Merimaskussa!

Tapahtumia 2023

Helmikuu:

- Teatterin harjoitukset käynnistyyvät Maamiesseurantalolla

Maaliskuu:

- Teatterin näyttämöremontti Kollolassa, puvustusta ja tarpeiston hankintaa
- Myötätuulta Merimaskussa ilmestyy

Huhtikuu:

- Teatteri harjoittelee Kollolassa
- Vuosikokous 24.4. klo 18.00 Maamiesseurantalolla
- Uusi hallitus järjestäytyy

Toukokuu:

- Talkoita ja kummiluokan retki Kollolaan

Kesäkuu:

- Teatterissa on ensi-ilta 7.6. ja viimeinen näytös 21.6.2023
- Kollolan kesänäyttely, navetapuoti avautuu

Heinäkuu:

- Navettakahvio, puoti ja muut Kollolan rakennukset avoinna ke-su klo 12.00–16.00
- Kollolassa kävijöitä palvelee kesätyöntekijänä aina iloinen ja reipas Siiri Pahkakangas.
- Yhteislaulutilaisuus Kollolassa 30.7. klo 13.00

Elokuu:

- Teatteriretki ja lastentapahtuma

Syyskuu:

- Sadonkorjuumarkkinat
- Opastettu hautausmaakierros

Marraskuu:

- Jouluseimi Kollolassa
- Joulu saapuu Merimaskuun 18.11.

Kollolan tuleva kesätyöntekijä Siiri.

Kolumni

Olen nesofiili

Kun kerron asuvani saarella, kuulija hengähtää hetken. Hänen mielessään syntyy kuva vaarallisesta venematkasta ja puuttuvista nykyajan mukavuuksista. Hän näkee mielessään minun kantavan vettä kaivosta ja pilkkovan puita talven lämmikkeeksi.

Kotisaareni, Otava, on Suomen merialueen viidenneksi suurin saari. Kokoa saarellani on yli sata neliökilometriä. Saarella sijaitsevat suurimmat osat Merimaskusta ja Rymättylästä ja se on osa Naantalin kaupunkia. Vaikka laiturissani on muutama vene, kuljen yleensä autolla. Sillä pääsee ulko-ovellemme saakka. Pihalla on ulkokuusi, jonka ikkunasta avautuu mukava merimaisema. Toki talon sisävesivät toimivat ihan kerrostalojen mukavuuksilaitosten lailla ja huuhtoutuvat vedellä napista painamalla. Tosin umpisäiliöt pitää tyhjennyttää muutaman kerran vuodessa.

Meren rannalla on tunne, että tästä voisi lähteä minne tahansa. Vesitie on avoinna maailman muille mantereille saakka. Elämä saarilla on tullut mahdolliseksi veden ansiosta. Vesiväylät ovat perinteisesti kuljettaneet uusia vaikutteita, elinkeinoja ja ilmiöitä. Vesiluonto on tärkein saaristokulttuurin rakennusaine ja saariston elämäntapojen muokkaaja.

Heti ensimmäiseksi aamulla tarkistan tuulen suunnan. Puhaltaako viileästi pohjoisesta vai jääkö etelätuuli kukkulan taakse ja saunan terassilla on suojaisen lämmintä. Onko tyynen yön jälkeen meren pinnalle syntynyt ohut jääpeite. Meren ja tuulen arvaamattomuus ovat kiehtovia.

Sielunmaisema on paikka, jossa ihminen tuntee olevansa kotona. Paikka, jossa voi rauhoittua ja jossa on hyvä olla. Saareni on minun sielunmaisemani. Kaikkina vuodenaikoinaan. Luonnon raaka paljaus kevättalven ensimmäisissä auringonpaisteissa, kesäpaahteessa kuumenneen kallion tuoksu ja myöhäissyksyn rauhoittava pimeys. Talvi-illan avantouinti on parhaimmillaan tähtitaivaan valossa. Lähimpiin katuvaloihin on matkaa nelisen kilometriä. Uskon, että oma vahva sielunmaisema voi olla yksi parhaita luovuuden lähteitä.

Mitä rakastaa, sitä haluaa myös suojella. Teen oman pienen osuuteni, jotta Saaristomerellä olisi mahdollisuus tervehtyä. Kitken järviruokoa ja syön villikalaa, oli se sitten ahvenia, lahnaa tai suutareita. Kompostoin. Hoidan osan kodin lämmityksestä lähimetsistä saadulla puutavaramalla. Takan lämpö ohjautuu putkiston kautta lattialämmityksemme. Katon aurinkokeräimet lämmittävät käyt-

tövettämme. Peseydyn keräämälämpöä sadevedellä. Käytän usein sisäveden sijaan ulkokuuusia. Suuri osa ruokapöytämme antimista tulee paikallisilta viljelijöiltä, metsästäjiltä tai ystäviltä, jotka osaavat sienestää ja kalastaa.

Saariin liittyy lukuisia tarinoita, osa niistä on totta ja ainakin jonkinmoinen osa tarua. Tarinoita ovat iltojen hämärtyessä kertoneet kalastajat, metsästäjät, joskus sotilaat tai ihan tavalliset saariston asukkaat istahtaessaan nuotion ympärille tai olohuoneen sohvalle takan lämpöön. Saarten ihmiset ja tapahtumat kiinnostavat, pinnan alle jääneet aarteet kiihottavat mielikuvitusta.

Mutta se nesofiili. Nesofilia tulee kreikan sanoista *nesos* ja *rak*-kautta tai ystävyttä tarkoittavasta *filia*-sanasta. Nesofiili on ihminen, jonka kiinnostus ja rakkaus saaria kohtaan on tavanomaista suurempaa. Se tarkoittaa ihmistä, joka rakastaa saaria.

Me puhumme siitä, mitä rakastamme. Jatketaan saarista ja niiden ihmisistä kertovien tarinoiden jakamista ja luodaan uusia tarinoita, jotka kertovat meistä ja uusista saaristoasukkaiden sukupolvista.

Anne Pentti, tietokirjailija

Maamiesseurantalo 90 vuotta

"Vanha rakennus on kuin antiikkien piironki!"

Näin totesi arkkitehti *Viri Teppe-Pärnä* "Merimaskun Maamiesseurantalo tutuksi" -tilaisuudessa vuoden 2022 toukokuussa ja jatkoi, että pidämme yllä Suomen sivistyshistoriaa ja nykykulttuuria, kun vaalimme, kunnostamme ja käytämme maamiesseurantaloa.

Merimaskun Maamiesseurantalo rakennettiin helmikuussa 1932 talkoovoimin. Ainoa palkattu työntekijä oli "Laakso Luonnonmaalta", joka toimi eräänlaisena työnjohtajana ja rakennusmestarina. Talo sai nimekseen Harmaalinna. Sen on suunnitellut rakennusmestari *Onni Touru*, joka oli merkittävä suunnittelija Varsinais-Suomen maaseudulla. Alusta asti taloa käyttivät suojeluskunnan ja Lotta Svärd -järjestön lisäksi useat muutkin paikalliset järjestöt ja yhteisöt Merimaskusta ja lähikunnista.

Silloin kun taloa ei tarvittu sotilaallisiin tarkoituksiin, siellä vietettiin riemukkaita ja viihdyttäviä hetkiä ankeiden aikojen vastapainoksi. Näitä tapahtumia olivat ilmat, tanssit, urheilutapahtumat, hirvi-peijaiset, puurojuhlat elokuva- ja teatteriesitykset ja tietenkin perhejuhlat. Talo on aina toiminut kulttuuritoiminnan keskuksena.

Orkesteri Marillo

Suojeluskunta-aikana iltamissa oli yleensä valistusohjelmaa, mutta myös viihhteellisempää ohjelmaa ja tunti tanssia. Tanssit toimivat veto-aulana sopivanikäisille nuorille miehille ja naisille. Merimaskun suojeluskuntatalo oli hyvän tanssipaikan maineessa. Paikalle tultiin Turusta asti linja-autoilla. Talo saattoi olla niin täynnä, että jouduttiin myymään pimeitä lippuja. Musii-

Orkesteri Marillo, Urho Lehtisalo, viulu, Erkki Aaltonen, rummut, Unto Lehtisalo, haitari (Naantalin Museo).

kista vastasi 1930-luvulla yleensä oman kylän orkesteri, Lehtisalon veljesten Marillo.

Sodan jälkeen saatiin tanssia jo puolitoista tuntia ilman pääsylipuista perittävää leimaveroa. Järjestysenvalvojana toimi kuitenkin usein Merimaskun oma poliisi, joka saattoi katsoa tätä pykälää läpi sormien. Tanssit ja ilmat sujuivat niin rauhallisesti, että pihalle rakennettua putkaa ei tarvinnut koskaan ottaa käyttöön. Tanssien määrä väheni kuitenkin jo 1950-luvulla, koska tarjontaa alkoi olla paljon muuallakin.

Sodan päätyttyä Merimaskun Merisuojeluskunta lahjoitti talonsa Merimaskun maamiesseuralle vuonna 1944. Talossa jatkui vilkas seuralämä ja se toimi lukuisien tapahtumien keskuksena. Merimaskun maa- ja kotitalousnaiset (aiemmin maamiesseuran naisosasto) huolehti tarjoilusta talossa järjestetyissä tilaisuuksissa. Lisäksi he järjestivät oman järjestönsä juhlia ja kursseja aina 1980-luvun loppuun. Sen jälkeen toiminta alkoi hiipua.

Urheilua, näyttämötaidetta ja sambaa

Suojeluskuntien lakkauttaminen jätti pitäjään liikuntakasvatuksellisen tyhjiön, joten urheiluseuralle oli olemassa tilaus. Niinpä vuonna 1945 pidettiin talolla urheiluseuran perustamiskokous, jossa seura sai nimekseen Voimistelu- ja Urheiluseura Merimaskun Ahto. Toiminta ei liittynyt vain liikuntaan, vaan myös teatteri oli suuren innostuksen kohteena.

Näytelmäharrastukseen suhtauduttiin vakavasti. Kyse ei ollut niinkään urheiluseuran varainhankinnasta, vaan valtavasta teatterinnostuksesta. Teatteritoiminnan vetäjänä toimi *Niilo Alpinen*, joka myös valitsi näytelmät. Alkuaikojen ohjelmistossa oli esim. Mestari Viherpuron uni, Simola ja Mäli-Pekka, Syntipukki ja Kolmen Jussin naimahommat.

...jatkuu sivulla 8

Marillo

Merimaskulainen orkesteri *Marillo* viihdytti kylän väkeä 1930-luvulla. Orkesteri esiintyi mm. hääjuhlissa Suojeluskunnan talolla. Orkesterissa viulistina toimi Urho Lehtisalo (1916–1999), harmonikkaa soitti hänen veljensä Unto (1914–1984) ja rumpuja Erkki Aaltonen.

Lehtisalon neljän sisarusen sarjaan kuuluivat myös vanhin veli Uuno (1909–1997)

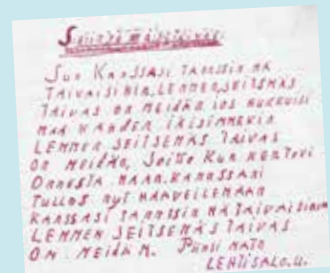
ja nuorimpana sisko Aino (1922–2008). Aino oli myös musikaalinen ja toimi pitkään Merimaskun seurakunnan kanttorina. Lehtisalojen koti-tila oli Rihtelä, jonka mailla asuu nykyään Urhon tytär Ritva Lehtisalo (s. 1947).

Unto Lehtisalo tuli merimaskulaisille tutuksi myös autonkuljettajana. Jalon linja-autolla hän kuljetti väkeä Merimaskusta Turkuun ja takaisin. Usein kyydissä oli mukana myös kotitilan marjoja ja kirnuvoja, joita Unton puoliso Vilma myi torilla. Perheellä oli liikennöintiin myös kuorma-auto. Myöhemmin

perhe muutti Naantaliin, jossa Unto oli Naantalin kaupungin palveluksessa autonkuljettajana, kunnes jäi eläkkeelle.

Ritva Lehtisalon haastattelu:
Vesa Ranki 9.1.2023

Unton armeija-aikainen muistikirja vuodelta 1938 sisälsi lukemattomia laulujen sanoja ja muita rakkausaiheisia kirjoitelmia. (Ritva Lehtisalon arkisto).

Rakennusmestari Onni Touru

Rakennusmestari Onni Touru toimi Lounais-Suomen maanviljelysseuran rakennusneuvojana vuosina 1912–1938.

Tuottelias rakennuspiirtäjä suunnitteli uransa aikana noin 900 maatilarakennusta ja lähes saman verran asuinrakennuksia. Hänen kädenjälkensä näkyy vahvasti tämänkin päivän lounaissuomalaisessa maalaismaisemassa.

Tourun työsarkaan seuran neuvojana kuului piirrosten laatiminen maatilojen kaikkiin rakennuksiin. Suunnitelmia tilasivat lähinnä keskusurten tilojen omistajat, joskin joukossa oli sekä suurtilallisia että pienviljelijöitä. Suunnittelua-pua kaipasivat myös osuuskunnat, koulut, seurakunnat ja erilaiset valtion laitokset. Tilaukset vaihtelivatkin halkovajoista tilojen komeisiin pääarakennuksiin.

Tourun ilmaisu muuntui uran mittaan 1900-luvun alkuvuosien jugendista 1920-luvun klassismiin. Vuosien saatossa tehtyjen piirrosten suuri määrä muokkasi suunnittelijan käsialasta varsin tunnistettavan.

Ulla Clerc, museoassistentti,
Naantalinen Museo

Merimaskulaisia elämyksiä

”Varhaisin muistoni talolta on kesältä, kun oli tultu kävelen ”Pakanamaan” puolelta Sipolasta vanhempieni, Salun ja Annan kanssa johonkin juhlaan tai tapahtumaan. Muistan hyvin, kun minulle ostettiin jäätelö. Tinpapaperiin käärittyjä nelikulmaisia jäätelöpuikkoja myytiin kaulasta roikkuvasta laatikosta, jossa jäätelöt olivat höyryävien jääpalojen seassa. Herkullinen vaniljan aromi on jäänyt pysyvästi mieleen. Saatoin olla myös ensimmäinen tuttavuuteni jäätelöön. Talolla näytettiin joskus myös elokuvia mm. Pekka ja Pätkä -elokuvaa. Hauskaksi tarkoitettua elokuvasta on jäänyt painajaismainen muisto, kun Pätkää yritettiin hukuttaa saaviin.

Talolla vieraili joskus 50-luvun pystyhuumorin suursuosikki, turkulainen näyttelijäpariskunta Senni Nieminen ja Taisto Mäkelä, eli Santra ja Arvidy, jotka esittivät huumoripalojaan mehuaalla turun murteella. Ja kerran talolla esiintyi naantalilainen voimamies ja taikuri Eero I. Korkki. Olin onnistunut saamaan paikan eturivistä.

Korkkia hirtettiin ja laitettiin kahleisiin, kaikista hän onneksi selvisi. Taikuriosuudessa Korkki nappasi minut avustajakseen. En ymmärrä, miten hän onnistui valuttamaan korvastani limonaattia, tai nostelemaan taskuistani ja hihoistani kananmunia. Yleisö nauroi väärän, mutta minua nolotti!

Hiukan vanhempana tuli sitten jonkun verran hiippailtua talon liepeillä. Kerran talvella talolla oli tanssia, mutta kavereiden kanssa oltiin vain ulkosalla. Huomattiin, kun isommat pojat kävivät jollain kätköllä aidan takana. Kun pojat olivat häipyneet, teimme tarkastuksen kätköpaikkaan. Emme jääneet odottamaan isojen poikien paluuta. Puurojuhlissa on jäänyt mieleen lämmin Rankin muisteltun tunnelma ja hieno tanssimusiikki.”

Teuvo Ranki, s. v. 1948

...jatkoa sivulta 6 (Maamiesseurantalosta 90 vuotta).

Mökkiläisenä Merimaskussa

Valopilkuna 1990-luvulla Merimaskussa toiminut sambakoulu G.R.E.S. Unidos de Praia harjoitteli ja esiintyi silloin taloin maamiesseurantalolla.

Harrastuksia ja yhdistystoimintaa

Vuodesta 2005 Maamiesseurantalosta on ylläpitänyt Merimaskun Maamiesseurantaloston kannatusyhdistys. Taloa vuokrataan juhlatilaisuuksiin ja siellä järjestetään monenmoisia tapahtumia, kuten "Joulu saapuu Merimaskuun". Naantalissa kaupungin avustus mahdollistaa Maamiesseurantaloston käytön merimaskulaisten harrastustoimintaan. Talolla kokoontuvat mm. Ahdon liikuntaryhmät, Merimaskun teatteri ja useat yhdistykset pitävät siellä kokouksiaan.

Merimaskun Maamiesseurantalosta on hienosti säilynyt ja alkuperäisiä piirteitä on paljon jäljellä – kiitos vuosien varrella vanhaa säästämisen tehtyjen kunnostustoimien. Tänä päivänä talo on taas vilkkaassa käytössä, mikä on kunniaksi vanhalle rakennukselle.

Kaija Roiha

Lähde:

Merimaskun Maamiesseurantalosta 75 vuotta (Pekka Pitkälä, kuvat ja kuvatestit Hanna Nurminen)

Tiedustelut ja jäseneksi liittyminen:

marjo.helela@gmail.com
puh. 050 567 7555
www.facebook.com/Merimaskunmaamiesseurantalosta

Juureni juontavat Merimaskuun jo varhaisesta lapsuudesta. Molemmat vanhempani olivat syntyisin näiltä seuduilta, äitini Sannaisten Koivumäestä ja isäni Rauduisten Maijanimestä, jossa ensimmäiset lapsuuden kesäni vietin Hilda-mummin hoivissa. Tuolta Maijanien kärkestä alkoi myös kosketukseni mökkeilyyn kun vanhempani 60-luvulla pystyttivät vaatimattoman, muutaman m² suuruisen hirsimökin vailla mukavuuksia. Tuolla pienellä mökillä vahvistui siteeni merenläheisen mökkeilyn viehätukseen.

Onnekkaiden tapahtumien seurauksena sain tilaisuuden oman mökin rakentamiseen 90-luvun lopulla vaimoni syntymäkotitalon rannalle Lukkaristen kylässä. Turussa syntyneenä ja täällä aina asuneena ovat tulleet tutuksi myös liikkumiseen liittyneet haasteet. Säännöllinen matkustaminen Turusta Naantalista kautta Merimaskun Lukkarisiin alkoi v. 1969 seurustelun merkeissä aluksi liikennöitsijä Jalon linja-auton kyydissä körötellen ja mm. Särkäsalmien lossia odotellen. Onneksi Särkäsalmien silta v. 1970 toi huomattavan helpotuksen liikkumiseen, tosin vain Merimaskun kirkolle asti, josta tulevat appivanhempani poimivat minut loppumatkalle Lukkarisiin. Tutuksi tulivat myöhemmin 70-luvulla ajoittain pitkätkin lossijonot kumpaankin suuntaan, vanhemmilta lainaksi saadulla ja myöhemmin omalla autolla Kirkonsalmen lossilla ylitettäessä. Oma mökkimmeikin nousi vielä lossin aikana 90-luvun lopulla kunnes siltayhteys lopulta v. 2002 saatiin.

Vaikka mökkeily ilman mukavuuksia on tiettyssä mielessä romanttista, niin olihan sinne sähkö saatava tunnelmaa ja lämpöäkin tuottavan kevyttakan lisäksi. Kompostoituva ulkokäymälä on palvellut erinomaisesti näihin päiviin asti ja toimii edelleen. Muista mukavuuksista on vesijohto varmasti tärkein. Tämän

Kun mökki on mäntymetsässä, neulasia riittää.

mahdollisti v. 2017 perustettu Merimaskun Vesiosuuskunta. Siihen asti olimme juoma- ja saunaveden osalta kantoveden varassa. Vesipiste tosin melko lähellä, ensin kirkonkylässä ja myöhemmin Viherlahden tuntumassa. Varmuutta mökkeilyn sujuvuuteen on tuonut myös yhdessä naapuriemme kanssa v. 2012 perustamamme Lukkaristen Tiekuunta. Koska tiekunnan jäsenistä suuri osa on ympärivuotisia asukkaita, olemme voineet luottaa tienhoitoon liittyvien asioiden sujuvan erinomaisesti ja hyvässä hengessä. Omalta osaltaan lisämaustetta tuo Kirkonsalmen ajoittain runsaskin veneliikenne, jota on mukava mökin terassilta seurata. Mukavan lisä iltaisin tuo myös kirkonkylän suunnalta näkyvä rantapromenadin valaistus ja Rantamakasiinilta aika ajoin kuuluva livemusiikki.

Mikäs täällä ihmisen on mökkeillessä ja kalastellessa. Verkkoja laskeessamme lainaan Tuntemattoman Sotilaan Honkajoen iltarukouksen tyyliä: "Anna kuhien ja ahventen uida tähän verkkoon – mutta lahnoista ja varsinkaan suutareista ei ole niin suurta lukua."

Reijo Lehto

Tervehdys Naantalista

Aloitin museonjohtajana Naantalissa vuonna 2005. Muutamaa vuotta myöhemmin toteutettiin kuntaliitos, jonka myötä saaristokunnat liitettiin Naantaliin ja museon vastuualue kasvoi huomasti. Omista kuvakansioistani löydän kuvia Kollolasta syyskuulta 2008, jolloin taisin käydä siellä ensimmäistä kertaa. Muistan ajatelleeni heti alusta alkaen, että täällä tehdään kotiseututyötä suurella sydämellä. Kuvissa Terttu Kraemer ja Sirkka-Liisa Vuori esittelevät Kollolaa ihastuneelle museohenkilökunnalle, ja kahvia-kin näytämme saaneen.

Suhteeni Kollolaan on pysynyt lämpimänä, pidän kotiseututaltoa ympäristöineen tärkeänä ja viihtyisänä, ja iloitsen siitä, että keskellä nykyaikaa on säilynyt muisto menneiden aikojen elämästä Merimaskussa. Mutta ennen kaikkea arvostan sitä kotiseututyötä, jota Merimasku-Seura muun muassa Kollolassa tekee.

Mikä se kotiseutu sitten onkaan? Onko se lapsuuden maisema, jossa identiteettimme on alkanut muodostua, jossa ehkä mummo ja monet aiemmat sukupolvet omasta suvustamme ovat eläneet? Onko se paikkakunta, jolla olemme käyneet koulumme ja jolta meillä on yhteisiä muistoja tuttavien kanssa? Vai se kylä, jossa mökkimme on, ja sen myötä kultaisimmat muistot vuosien varrelta?

Kotiseutu voi olla kaikkea edellä mainittua, ja ihmisellä voi olla monta kotiseutua. Omia kotiseutujani ovat pitkään olleet Turku ja Kemiönsaari, mutta minulle merkitykselliseksi alueeksi on myös työni myötä kasvanut Naantali kokonaisuudessaan.

Kotiseudun merkitystä on tutkittu paljon. Esimerkiksi jonkin

paikan merkitys, positiivinen tai negatiivinen, tekee siitä kotiseudun. Kotiseutu määrittää identiteettiä sen mukaan, miten se erottaa ihmisen muista, mutta myös sen mukaan, miten se yhdistää eri ihmisiä. Kotiseutuyhdistysten toiminta ja tehtävät liittyvät läheisesti edellä esittämäni määritelmään: kertoa oman alueen perinteistä, järjestää niihin liittyvää ohjelmaa, sitoa yhteen erilaisiakin ihmisiä.

Merimaskulla on rikas historia, jossa on paljon vaalittavaa ja myös tallennettavaa. Me Naantalin museolla osallistumme mielellämme talkoisiin! Olemme tehneet yhteistyötä Merimasku-Seuran kanssa vuodesta 2008, mutta olemme myös yksittäisten kuntalaisten sekä muiden seurojen ja yhdistysten käytettävissä. Esimerkkinä eri toimijat ylittävästä yhteistyöstä toimii kotiseutuarkisto, jonka perustamista on suunniteltu jo jonkin aikaa ja joka konkretisoituu keväällä 2023. Toivomme sekä yksityishenkilöiden että yhdistysten näkevän arkiston

paikkana, jonne voi tallentaa omaa historiaansa. Arkistossa aineistoa säilytetään hyvissä olosuhteissa, se järjestetään ja on tämän myötä käytettävissä tulevaisuudessakin.

Toinen tärkeä yhteistyöhanke, johon toivon, että pääsemme käsiksi jonkin vuoden sisällä, on Merimaskun historian kirjoittaminen yksiin kansiin. Kun Naantalin historian ”neljäs osa” valmistuu tänä vuonna, toivon päättäjien löytävän sen määrärahan, joka tarvitaan Merimaskun historian keräämiseen ja kirjoittamiseen. Merimaskusta on kirjoitettu jonkin verran ja tietoa kerätty vielä enemmän. Aineiston kokoaminen yhteen ja kattavan historiateoksen kirjoittaminen on tärkeää sekä paikallisesti että koko kaupungin kannalta. Yhteistyössä, totta kai!

Toivotan lehden tekijöille ja lukijoille onnea ja menestystä uudelle, aktiiviselle kotiseutuvuodelle!

Anne Sjöström, museon johtaja

Postikortti Merimaskusta vuodelta 1912.

Ketosen torppa.

Rindellin Emma ja Ketosen Anna

Merimasku-Seuran hallitus vieraili Ruskolla. Kun Emman ja Annan aika on jo jäänyt taakse, oppaanamme toimi Rusko-seurasta Kaija Rusi. Edesmenneiden leskien läsnäolon saattoi kuitenkin hyvin aistia Rindellin torpan kauniisti entisöidyissä huoneissa ja Ketosen torpan kodikkaassa tunnelmassa.

Lainamakasiini kirkonmäellä

Ruskon kirkkomaalla kiinnittyy huomio korkeaan, tummalla punamullalla maalattuun rakennukseen, jota on ikään kuin kiskottu ylöspäin ja ikkunatkin ovat siinä kaventuneet.

Lainamakasiinissa toimii Ruskon museo. Oppaana Kaija Rusi Rusko-seurasta.

Rakennus on vuonna 1874 rakennettu entinen viljamakasiini, jollaisia jokaiseen seurakuntaan oli rakennettava nälkävuosien ja Suuren Pohjan sodan jälkeen. Lainamakasiiniin tallennettiin hyvinä vuosina viljaa myöhemmin käytettäväksi joko siemen- tai syöntiviljana. Sieltä lainatusta viljasta maksettiin

korko, joten se toimi ikään kuin pankkina. Tässä puusta rakennetussa viljamakasiinissa on kaksinkertaiset seinät varakaiden varalta – ulkoseinään poratusta reiästä ei pystynyt valuttamaan viljaa ulos, kun puhkottavana oli vielä toinen seinä. Rakennuksessa sijaitsee nyt Ruskon museo,

joka esittelee Ruskon kirkon historiaa ja vaihtuvissa näyttelyissä voi hämmästellä esineistöä menneiltä vuosikymmeniltä.

Rindellin mäkituvan kauniit huoneet

Emman luona, Rindellin mäkitupamuseossa voi ihaila vanhoja tapetteja, lattioita ja emännän käsityötaitoja. Suutari Rindell asui täällä 1900-luvun alkupuolella. Perheeseen syntyi seitsemän lasta. Kun vanhin lapsista oli 22-vuotias ja nuorin 11-vuotias, Emma jäi leskeksi. Omia tuloja Emma sai pitämällä kahta lehmää, hoitamalla mehiläisiä ja myymällä "örfiloja", pennin korppuja ja piparkakkuja. Emäntä muistetaan siistinä ja tarmokkaana, mikä on hyvin uskottavaa, kun kiertelee talossa huoneesta toiseen.

Ketosen torpan kahvipöydässä nautitaan kahvia oikeista kahvikupeista.

Rindellin mäkituvan aittaa koristaa humalaköynnös.

Ketosen torpan kammarissa

Ketosen torppa on rakennettu 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa. Talossa asui Tuorin torppari Kustaa Ketonen vaimonsa ja viiden lapsensa kanssa, Torpan ympärillä aukeni maalaismaisema peltoineen. Nyt Ketosen torppa on pieni palanen historiaa aitojen eristäessä sen

ruokamarketin parkkialueesta ja Ruskon läpi kulkevasta vilkasliikenteisestä tiestä.

Ketosen lapsista Anna jäi asumaan kotitaloonsa ja huolehtimaan isästään. Anna oli naimaton, ammatiltaan ompelija, joka ompeli kylälaisten puvut ja leningit. Annalla oli lehmä, kanoja ja lampaita.

Ketosen torpasta ja sen pienestä perinnepuutarhasta pitää huolta

Rusko-seura. Torppa on kunnostettu ja vuokrattavissa kokouksiin ja tilaisuuksiin.

Maikku Tuomi

Lähteet:

Lohjan pitäjänmakasiini
Mikkelin seudun taloushistoriaa
Rusko-seura v. 2022

Ruskon museo – entinen lainamakasiini.

Rindellin mäkitupa.

Ajetut kilometrit, viimeinen öljynvaihto, sireenin ja kattoviikun kytkimet.

Ensimmäinen paloauto

Pienen etsinnän ja soittelun jälkeen löytyi erään merimaskulaisen autotallin sisuksista Merimaskun ensimmäinen paloauto. Merimaskun kunta osti vuonna 1955 palautoksi varustellun Land Roverin. Se oli maalattu punaiseksi, siinä oli neliveto, hälytyslaitteet ja mikä tärkeintä, kiinteästi asennettu palopumppu. Pienellä lavalla oli niukasti tilaa letkuille, niille oli tehty pitimet myös konepellin päälle. Kuljettajan

lisäksi ohjaamoon mahtui kaksi henkeä, siis joskus sammuttajia kuljetettiin auton lavallakin. Hyvien maasto-ominaisuuksien vuoksi se oli kuulemma usein ainut auto, esim. Pekolan palossa 1963, joka pääsi perille palopaikalle. Koska tilaa sammutuskalustolle oli niukasti, on autoon tehty talkoilla peräkärrykin, joka löytyi samasta rakennuksesta. Autolla on ajettu auton oman mittarin mukaan 13 300 km, pääasial-

linen työ lienee ollut palopumpun pyörittäminen. Auton kotipaikkana oli "virka-aikana" entisen terveystalon alakerran talli.

Auton nykyinen omistaja on ostanut auton ja siihen kuuluvan peräkärryn Merimaskun kunnalta huutokaupalla vuonna 1989, eikä auto ole ollut aktiivikäytössä sen jälkeen.

Erkki Rantala

Land Rover vm. 1955 on säilynyt hyvin. Kuva: Erkki Rantala.

Auton perässä, punaisessa laatikossa, on kiinteästi asennettu palopumppu. Kuva: Erkki Rantala.

Merimaskun VPK

Merimaskun VPK toimii entisen Merimaskun kunnan alueella ja on yksi Merimaskun vanhimista edelleen toimivista yhdistyksistä. Yhdistys on perustettu 1940 ja silloin se toimi kunnan alaisuudessa. Merimaskun kunta osti ensimmäisen paloauton vuonna 1955. Auton ja VPK:n sijoituspaikkana toimi aluksi terveystalon kellari. Sieltä VPK muutti entisen Kanervan minkki-tarhan päärakennukseen Kollolan kotiseututalon taakse vuonna 1988 ja paloauto vaihtui nelivetoiseksi Toyota Hiaceksi. Nykyinen toimitila ja talli vuokrattiin Tamsaaren tilan hallirakennuksesta 2007. Paloauto VS331 saatiin käyttöön Oripäästä

2022 tammikuussa samalla kun entinen auto siirrettiin Iniöön. Suurempaan kalustoon kuuluu myös vene VS3382, joka on varustettu sammutuspumpulla ja -letkuilla ja luonnollisesti sillä on oma traileri. Veneen ja miehistön siirtämiseen on käytettävissä miehistönkuljetusauto, jonka sisältä löytyy myös ensiavussa ja muissa pikku tehtävissä tarvittavaa kalustoa.

Merimaskun VPK on nykyään Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen sopimuspalokunta. Pelastuslaitoksethan ovat vuoden 2023 alusta kuuluneet hyvinvointialueiden alaisuuteen. Merimaskun VPK vastaa alueellaan pelastustehtävien

hoidosta. Hälytyksen tullessa Merimaskun alueelta, sitä lähtee aina hoitamaan sekä vakituinen palokunta Naantalista, että Merimaskun VPK. VPK:lla on lähtöviive yleensä alle 10 minuuttia, joten se on usein palopaikalla ennen naantalilaisten saapumista.

Toiminta on harrastuksen-omaista ja täysin vapaaehtoista, kuuluminen VPK:aan ei sido mitenkään harrastajaa. Aktiivisia harrastajia on kymmenkunta ja lisää kaivattaisiin. Osa on aina hälytyksen tullessa töissä, koulussa, muissa harrastuksissa, joten aina ei ole helppoa saada tarpeeksi henkilöitä liikkeelle. Hälytystehtävistä palokunta saa korvauksen ja henkilöille maksetaan hälytysraha. Kaluston ja kaluston kulut maksaa pelastuslaitos.

Pääsy hälytystehtäviin vaatii kurssin suorittamisen. Kurssia järjestää Pelastusalan Liitto ja ne ovat osallistujille ilmaisia. VPK:n hälytysosaston ikäraja on 18 vuotta, nuorisotoimintaan pääsevät koulukäiset eli 7 vuotta täyttäneet. Tällä hetkellä Merimaskussa ei ole nuorisotoimintaa.

Merimaskun paloasema sijaitsee osoitteessa Merimaskuntie 339. Palokunta etsii uusia jäseniä jatkuvasti toimintaan mukaan. Mikäli kiinnostuit mielenkiintoisista tehtävistä ja harrastuksesta, ole reippaasti yhteydessä, tai tule käymään harjoituksissa. Harjoitukset järjestetään keskiviikkoisin klo 18-20 Merimaskun paloasemalla.

Palokunnan päällikkönä toimii Juha Salo, jota, kuin myös Tiia Saloa, on kiittäminen artikkelin tiedoista.

Erkki Rantala

Merimaskun VPK:n vene on juuri saanut uudet teippaukset kylkiinsä. Kuva: Erkki Rantala.

Harjoituksissa on käyty paloauton ja veneen kanssa mm. Kirkonsalmen sillan luona. Kuva: VPK:n arkisto.

Lisätietoja:

www.merimaskunvpk.fi
merimaskunvpk@vs-alpe.fi

Sindy hyppää Tiinan yli. Kuva: Peter Steffensen.

Koiran kanssa tanssimaan

Kun Tiina Paavola muutti keväällä -94 Merimaskuun, toteutui yksi lapsuuden ajan haaveista heti kesällä: oma kultaisennoutajan pentu, Nekku. Tiinalla ja Nekulla riitti yhteistä puuhaa heti alusta alkaen. Oli kova into harrastaa tottelevaisuutta, vesipelastusta, agilityä, jäljestystä ja kun siihen lisätään vielä Tiinan kilpailuvietti, alkoivat myös kisailut. Tottelevaisuudessa, agilityssä ja vesipelastuksessa alkoi tulla myös tuloksia ja tulosten myötä Tiinaa kysyttiin mukaan myös kouluttamaan.

Nekun seuraksi perheeseen tuli Sonja ja myöhemmin myös Anni. Kolmesta edesmenneestä koirasta kaksi oli vesipelastusvalioita ja yksi tottelevaisuusvalio. Anni menehtyi syöpään vain kolmevuotiaana, joten saavutukset jäivät Annin osalta kesken. Anni ehti nuoresta iästään huolimatta saavuttamaan pronssia koiratanssin SM-kisoissa ja edustamaan Suomea koiratanssin PM-kisoissa Tanskassa päästen aina finaaliin asti.

Tiinan lempilaji löytyi, kun omat koirat olivat 12- ja 11-vuotiaita. Koiratanssi vei mennessään ja on edelleen Tiinan pääharrastus nykyistenkin koirien kanssa. Sani 12 v. ja Sindy 10 v. ovat Suomen ja Ruotsin koiratanssivalioita ja ovat edustaneet Suomea MM- ja PM-kisoissa ulkomaita myöten. Venla 3 v. on nyt jo myös Suomen freestyle-koiratanssivalio. Koiratanssissa Tiinan mielestä on parasta se, että sitä tehdään koiran fysiikkaa ja taipumuksia kuunnellen. Musiikkiin tehty esitys ei niinkään vaadi tanssitaitea, vaan hyvää yhteistyötä ohjaajan ja koiran välillä. Koko esityksen kruunaa puvustus ja seurattava juoni, jossa koira tekee

temppeja ohjaajan lähes eleettömillä käskyillä. Koiratanssi alkoi viedä Tiinaa kouluttajaksi ympäri Suomea ja toiminimi Tiina ja Kultaiset alkoi pitää kursseja ja lajiin tutustumisia.

Kun Tiinan päivätyöt seurakunnassa lasten parissa tai päivät oman tilan perunapellolla on tehty, alkavat koirankoulutukset Koirakoulunantolissa Vanton tilalla. Koiratanssista kaikki alkoi Vanton tilallakin, mutta nykyään ohjelmassa ovat myös pentukurssit, agility, tottelevaisuus ja jäljestys.

– Tykkään kouluttamisesta ihan älyttömästi! Tiina toteaa. Tiina on osallistunut eri lajien koulutuksiin ahkerasti koiriensa kanssa. Kouluttajan roolissa auttaa paljon Tiinan hankkima lastentarhanopettajan ja ammatillisten oppilaitosten opettajan pätevyys.

– Sani, Sindy ja Venla ovat aina mukana apuopettajina. Se tekee kouluttamisesta uskottavaa, kun

Timanttinen tiimi.
Kuva: Annette Wahlberg.

Venla Tiinan sylissä. Kuva: Sari Eskelinen.

voin oman koirani kanssa näyttää, miten opetetaan ja miten se oikeasti sen myös osaa.

Oman koiran hankkimista harkitsevalle Tiina esittää kaksi kysymystä:

– Onko rahaa koiran ylläpitoon? Koiranpentu maksaa, mutta sen lisäksi pitää olla varaa ruokaan, tarvikkeisiin, palkkionameihin, eläin-

lääkärikäynteihin, lääkkeisiin ym.

– Onko viitseliäisyyttä touhuta koiran kanssa? Lenkki korttelin ympäri ei riitä seurakoirallekaan, vaan jotain mielekästä yhdessä tekemistä pitää olla. Aivojen käyttöä ja mielellään rodulle ominaista, mieluisaa puuhaa ja vähintään arkitottelevaisuuden verran pitää löytyä intoa kouluttaa koiraa. Pitää myös miettiä sitä, että koiran elinkaari on noin 15 vuotta eikä koiraa voi laittaa hyllylle kuin nallea yhtenäksän päivänä.

Merimaskusta löytyy aktiivinen koirakerho, jossa Tiina on myös mukana. Lajitarjonta on melkoinen noseworkista hoopersiin. Kouluttajat toimivat pääsääntöisesti vapaaehtoisvoimin. Pentukurssit täyttyvät pikavauhtia ja oma harjoituskenttä löytyy Merimaskusta osoitteessa Killaistentie 20.

Maikku Tuomi

Sani, tanssivalio. Kuva: Nadja Böckerman.

Lossivahti 2022. Kuva: Jani Ollikainen.

Lossivahti 2022

Kiertopalkinnon saajaksi seuran hallitus valitsi vuonna 2022 kalastusopas Jani Ollikaisen. Tämä joka-vuotinen lossikapulan edelleen luovutus tapahtui Merimasku-Seuran juhlayöjuhloilla kotiseututalo Kollan pihapiirissä helteisenä heinäkuun kolmantena päivänä. Vuoden 2021 lossikapulaa oli saanut pitää itsellään ravintola Rantamakasiini, jota paikalla oli edustamassa Juha Mäkinen. Muistoksi tästä vuodesta Rantamakasiini sai perinteiseen tapaan pienen lossikapulan, kun suuri kiertopalkinto siirtyi Janille.

Merimaskua jopa televisiossa tunnetuksi tehnyt Jani saapui kuin saapuikin tilaisuuteen suoraan – ei mereltä eikä polkupyörällä niin kuin voisi luulla, vaan rautatieasemalta. Hämmästyksensä hän ei tullutkaan ainoastaan kahville, vaan sai perustellusti tämän merimaskulaisen tunnustuspalkinnon ja kiitoksen kotiseutua edistävästä toiminnasta.

Kalastusoppaan työssä Jani

vie asiakkaita kalaan ja nauttimaan luonnosta ja sen antimista. Vene käynnistyy asiakkaat mukanaan usein juuri kirkonkylän rannasta kohti kala-apajia. ”Parasta työssäni on yhteinen tekeminen asiakkaiden kanssa”, Jani toteaa. Toki työhön kuuluvat myös konsultoinnit yhteistyökumppaneiden kanssa. Jani tunnetaan Merimaskussa hymyssä suin kulkevana, positiivisena, sporttisena ja monessa mukana toimivana persoonana. Vauhti pysähtyy mielellään nokipannukahvien äärelle saaren rantaan.

Kalastusoppaan näkökulmasta Saaristomeren tilanne huolestuttaa. Rehevöityminen, ilmastonmuutos, liikalastus ja kalojen lisääntymisaluiden väheneminen tuovat synkkiä tulevaisuudennäkymiä. Merimaskua parempaa paikkaa asua Jani ei tiedä. ”Perhe on viihtynyt Merimaskussa erinomaisesti ja tämä on paras paikka tehdä työtäni!”

Maikku Tuomi

Runoileva monitaituri Sannaisten Leppäkarista

Anneli Junninen o.s. Salonen on liki 200:lle nyt jo aikuiselle merimaskulaiselle tuttu perhepäivähoitaja. Anneli on seitsenlapsisen perheen keskimäinen ja tottui jo pienestä pitäen auttamaan äitiä pienempien sisarusten hoitamisessa. Isä oli pois kotoa sota-aikana rintamalla, isomat sisarukset olivat koulussa ja kun äiti lähti navettaan töihin, Anneli istutettiin tukevasti jakkaralle puolivuotias pikkuveli sylissään pitämään huolta, että hinkuyskän sairastanut vauva sai hengitettyä vielä yskiessään.

Koulunkäyntiä

Anneli kulki kouluun ensimmäiselle luokalle vuotta vanhemman isoveljensä kanssa kävellen neljän kilometrin matkan Kaukolaan. Talvella lumisateen jälkeenkin tuo matka tarvottiin auraamattomalla tiellä. Ekaluokan opettaja Anna Juvala on jäänyt erityisesti mieleen paitsi

hyvänä opettajana, mutta myös tasa-puolisena. Opettajalle kaikki lapset olivat samanarvoisia. Lelikkkejä ei ollut. Anneli osasi lukea kouluun mennessään, koska isoveljen lukemaan oppimista seurattuaan oppi taidon siinä sivussa ja sanomalehden lukeminen onnistui jo kouluun mennessä.

Kolmannelle luokalle siirryttiin Sannaisten kouluun, jossa olivat luokat 3-6, myöhemmin myös seitsemäs luokka. Kuudennen luokan jälkeen alkoi jatkokoulu, joka tarkoitti opiskelua kaksi kertaa viikossa parin tunnin ajan.

Sen aikakauden kouluista pitää mainita myös rippikoulu, joka aloitettiin syksyllä, jatkettiin keväällä ja ripille päästiin juhannuksena. Anneli pääsi ripille Merimaskun kirkossa kuitenkin helluntaina, koska kirkko meni remonttiin sen jälkeen. Kirkkoherrana oli tuolloin Nyyrikki Nurmi.

Kouluja ja kauppoja

Koulua Merimaskussa pidettiin myös entisellä kunnantalolla, jossa kävivät 1-2-luokkalaiset. Pajupillissä (nyk. Kensu) pidettiin kirkonkylän koulua sekä myös Lierannan puolella.

Paitsi kouluja, myös kauppoja oli monta. Annelin perhe saattoi käydä ostamassa hiivaa Annikilta Lahdelmasta tai Papinniemeä vastapäätä Heinosen kaupasta. Kirkonkylältä löytyi Osuuskauppa ja Salosen kauppa.

Annelilla ovat valokuvat ja runot vuosien varrelta hyvässä järjestyksessä. Anneli syyskuussa 2022.

Linja-autolla Turkuun

Turkuun päästiin Eino Jalon bussilla, hääpönttöautolla, jota aikuiset matkustajat joutuivat Horjan mäen rinneessä usein työntämään, jotta matka pääsi jatkumaan. Anneli kävi Turussa ensimmäisen kerran pikkutyttönä isänsä kanssa Jalon linja-autolla. Kaupungin vilinä ja korkeat talot hämmästyttivät. Anneli odotteli isän siskojen kotileipomomien takahuoneessa Maariankadulla, kun isä lähti kaupungille asioita hoitamaan.

Autoja 40-luvun alussa Merimaskussa oli vain muutama eikä sota-aikana ollut saatavana polttoainetta, joten käytännöllisintä oli olla mahdollisimman omavarainen. Annelinkin perheellä oli kaksi lehmää, sika ja lampaita. Polkupyöriäkään ei ollut ja Anneli muistelee oppineensa ajamaan pyörällä vasta aikuisempana.

Sota-aika

Sota-aikana Merimaskussa olo tuntui turvalliselta. Anneli muistelee, että isä kotona käydessään kävi Kaasavuorella tähyttämässä venäläisten pommikoneiden lentoa. Kerrankin sieltä tullessaan hän kertoi nähneensä, että pommit olivat pudonneet Airstolla mereen eivätkä osuneetkaan Turkuun. Merimaskuun tulivat sota-aikana monet kaupunkilaislapset asumaan sukulaistensa luo ja heitä oli koko joukko myös koulussa tuohon aikaan.

Kodin ahkera apulainen

Kun sodan jälkeen Suomesta saattoi vihdoin lähteä ulkomaille vuonna 1948, päätti Annelin isän veli lähteä Amerikkaan. Sannaisten lahden toi-

Sannaisten yläkoulun oppilaat, opettaja ja keittäjä syksyllä 1949. Anneli on ylärivissä kuudes oppilas vasemmalta.

Sannaisten yläkoulu vuonna 1949.

selle puolelle kotitalalleen Koskelle hän jätti hevosien, lehmät ja lampaat Annelin perheen hoidettavaksi. Tässä työssä Annelia tarvittiin. Sinne minne äiti ei ehtinyt, sinne meni Anneli. Äiti oli pienempien sisarusten kanssa lahden toisella puolella ja Anneli asusteli Koskella, toisella puolella. Kerran kovassa tuulessa ruuhella soutaessaan paluumatkalla Koskelta Leppäkarille, syntyi runo Merellä.

Merellä

*Meren myrskyt raivoavat
haahteni vierellä valkeat
vaahtopärskehet välkkyvät
aallot haahtehen läiskyy.
(Haahti = vene.)*

Merimiehen tuntemuksia

Anneli muistaa isän veljen kertoneen merimiehen tuntemuksista jo ennen Amerikkaan lähtöään. Kun merimies pääsee merelle, hän on tyytyväinen, mutta perille päästyään kohta tulee tunne, että on taas päästävä lähtemään. Näistä Kalle-sedän merimiestarinoista Anneli kirjoitti runon Merimies.

Merimies

*Merelle, merelle, merelle vaan
merimiehen mieli palaa.
Merta, merta, merta hän vaan
satamassa ollessaan halua.
Merellä, merellä, merellä vaan
merimies lohtua kaipuunsa saa.
Merellä, merellä ollessaan*

*kotimaa kutsui kulkijaa.
Kotihin vihdoon saapuessaan
meri taas kutsui kulkijaa.
Merimies rauhaa ei saa milloinkaan
ennen kuin taivahat aukeaa.*

Kuoroissa

Eläkkeellä oleva opettaja Kaapo Meripirtti piti Merimaskussa kitarakuoroa. Joku ”lykkäsi väkisin” kitaran Annelille eikä Anneli sitä olisi halunnut. Kuorossa kitaraa soittivat myös Kaapo Meripirtti ja Lahja Lehtonen. Yrjö Fästilä ja Laura Merikaira soittivat viulua. Noora Fästilä lauloi ja laulajia oli myöhemmin enemmänkin. Anneli on laulanut 15 vuotta Merimaskun kirkkokuorossa. Onhan niitä muitakin kuoroja ollut.

Ompelua

Vuonna 1963 ostetulla Pfaff-merkillä täysautomaattiompeleloneella ovat syntyneet kaikki vaatteet – itse oppien. Kotona lattialla ovat edelleen itse kangaspuilla kudotut matot.

Perheenäiti ja perhepäivähoitaja

Naimisiin mentyään Anneli ja Toivo rakensivat omakotitalon Heikinmäkeen. Perheen kolme lasta, Tuula, Timo ja Anne syntyivät parin vuoden välein. Annelin mielestä oli hyvä, kun lapsilla oli seuraa toisistaan. Lapsia on ollut hoidossa kotona yhteensä miltei 200. Silloin pienimmät olivat

kahden kuukauden ikäisiä vauvoja ja vanhimmat nelivuotiaita. Lapsia sai olla kokopäivähoidossa neljä ja lisäksi yksi puolipäivähoidossa. Annelilla lapsia oli aina enemmän, joskus jopa tusinankin verran. Ras-kaalta se ei ole Annelin mielestä silti milloinkaan tuntunut.

Merimasku-Seurassa

Kollolan kotiseututaltoa ei ilman Annelin ideaa olisi vaan paikalla saat- taita olla rivitalo. Kun Merimaskun kunta oli lunastanut Kollolan viimeisen asukkaan, Anna Tuomisen jälkeen, oli Annelille tullut ajatus talon ja sen ympäristön säilyttämisestä, jolloin kyläläisille saataisiin kokoontumis- paikka. Merimasku-Seura perus- tettiin vuonna 1992. Seura alkoi huolehtia Kollolasta ja siinä Anneli on ollut aktiivisesti mukana.

Monitaitureita

Annelin isän ammattia moni arvuut- teli aikanaan. Kirjekuoren päällä ammattina saattoi lukea maanvil- jelijä tai kalastaja tai muurari tai kir- vesmies tai maalari tai pienviljelijä. Kaikki olivat totta. Isä kertoikin, että hän tekee, mitä tykkää, muut tekevät, mitä osaavat. Samanlainen monitai- turi on Annelikin: Runoilija, soittaja, laulaja, ompelija ja monien monien lasten pidetty hoitaja.

Maikku Tuomi

Merin päivää viettämässä

Seuran puheenjohtajan, Maija-Leena Tuomen, puhe Merin päivän iltamissa 3.12.2022

Kun Merimasku-Seura täytti 30 vuotta, päätimme järjestää iloiset iltamat juhluvuoden huipennukseksi. Merin nimi-päivä tuntui mainiolta ajankohdalta – meri on meille tärkeä elementti ja olemme tälläkin hetkellä Otavan saarella hyvin lähellä meren rantaa.

Merin päivän iltamat ovat yhdestoista tapahtuma, jonka järjestämme tai jonka järjestelyissä olemme mukana tänä vuonna. Alkuvuosi menttiin vielä koronavarovaisesti mutta Teatterin puolella alkoi tapahtua jo helmikuussa Akka-agentin lukuharjoitusten käynnistyessä, maskit vielä kasvoilla. Teatteri, joka siis kuuluu Merimasku-Seuraan, heräsi henkiin kahden vuoden paussin jälkeen.

Toukokuussa patikoimme kutsuvieraiden kanssa juhlaretkelle Villivuorelle ja heinäkuussa nostettiin lippu salkoon juhlavastaanotolla Kollolan kotiseututalolla helteisenä sunnuntaina. Silloin myös lossivahdin kiertopalkinto luovutettiin Rantamakasiinilta uudelle lossivahdille, kalastusopas Jani Ollikaiselle.

Heinäkuussa laulettiin yleisön pyynnöstä yhteislauluja ja ikkunatapahtuma aloitti Kollolan torpan ikkunaremontin. Merimaskulaisten yhdistysten harraste-

messuilla koulun kentällä seuran pisteellä pelattiin kylämölkkyä ja kerrottiin seuran ja teatterin toiminnasta. Elokuussa lastenkonsertissa Ammuul-orkesteri veti Taattisten tilan pullolleen lapsia. Syyskuussa Kollolan sadonkorjuumarkkinoilla pöydät notkuivat syksyn satoa ja bussiretkellä Paimioon vierailtiin mm. Paimion parantolassa. 20-vuotiaista Kirkonsalmen siltaa juhlistimme lokakuussa juhlaputuksella. Joulusta saapuu -tapahtumassa olimme jälleen mukana Hynttyyt Yhteen -ryhmässä eli merimaskulaisten yhdistysten yhteistyössä.

Kollolan kotiseututalolla pidettiin kevään ja kesän aikana useammat talkoot ja sinne pystytettiin lipputanko ja uudistettiin navetan sisustusta juhluvuoden kunniaksi.

Merimaskun teatterin Akka-agentin näytökset keräsivät Kollolaan 1180 katsojaa. Jälleen kerran päästiin maaliin eli esitys oli valmis ensi-iltaan mennessä osin vanhojen mutta myös ensikertalaisten teatterilaisten voimin. Teatterin taika toteutui ja tunnelma ja yhteishenki olivat taas kerran unohtumattomia kokemuksia. Näytösten aikana pidimme auki navettapuotia ja kesänäyttelyä. Heinä-elokuussa navetta-

kahvio ja -puoti olivat avoinna keski- viikosta sunnuntaihin ja kävijöitä riitti aivan ennätysmäärä. Kirpputorejakin pidettiin. Kesän kävijämäärä Kollolassa oli noin 2000. Taidetaan olla paikallisista käyntikohteista ihan karkisijoilla.

Seuran hallitus on kokoontunut kerran kuussa ja olemme myös olleet Rymättylä-seuran ja Rusko-seuran vieraina. Jouluseimi on jälleen rakennettu Kollolan pihapiiriin ja siellä voi käydä tunnelmoimassa aivan vuorokauden ympäri loppiaiseen saakka.

Merimaskun koulussa meillä on nyt kummiluokkana 4. luokka, joka seuraavassa* lehdessämme kertoo harrastuksistaan. Heitä tapaamme muutaman kerran vuoden aikana ja he ovat omien sanojensa mukaan todellakin ylpeitä siitä, että heidän luokkansa on valittu kummiluokaksi. Joulukuussa oppilaat avaavat Merimasku-Seuran heille tekemää merimaskuaiheista joulukalenteria.

Seuraan kuuluu tällä hetkellä 136 jäsentä. Koemme tehtävämme tärkeäksi, toiminta tähtää kylän viihtyisyyteen ja tuomme esille Merimaskua, ja samoin kuin Rymättylä ja Velkua, muistutamme olemassaolostamme kantakaupungin

Joulu saapui Merimaskuun 19.11.2022.

Iltamissa kuultiin Merimasku -saariston helmen ensi-esitys.

laitamilla. Meitä kiinnostaa myös entisaikojen elämä Merimaskussa. Uutta muisteltavaa toki syntyy koko ajan, näistä iltamistakin. Yhteyttä Naantalin päättäjiin pidetään tarvittaessa ja suhteet sinne päin toimivat hyvin.

Kotiseututyö sopii harrastukseksi kaikille. Seuran jäseneksi voi liittyä maksamalla pienen jäsenmaksun. Seuran puolesta haluamme kovasti nähdä ja kohdata teitä ja saada teitä mukaan tapahtumiin. Sillan takaa tulleille kotiseutuharrastus on erinomainen keino juurtua paikoilleen ja mainio tapa oppia tuntemaan merimaskulaisia. Seuralla on halua ja hartioita vaikuttaa Merimaskua koskeviin asioihin. Viimeksi olemme tuoneet esille opastukseen liittyviä toivomuksia.

Merimaskun teatteri toivoo riveihinsä myös uutta väkeä; jälleen ensi kesäkuun alkuun on valmisteilla kesäteatterin näytöskausi ja ennen kuin tuo tuhannen palan palapeli on valmis katsottavaksi, tarvitaan kaikenlaista apua niin kahvioon, lippukassalle, parkkipaikalle kuin näyttämölle ja sen taaksekin.

Mutta nyt on aika toivottaa hauskaa iltaa kaikille tänne Merin päivän iltamiin!

* Tässä lehdessä.

Jouluseimi Kollolassa avautui samana päivänä, kun Joulusaapuri Merimaskuun.

Iltamissa esiintynyt Heli Laaksonen signeeraamassa uusia kirjoja.

Sadonkorjuumarkkinat 10.9.2022.

Uusi lipputanko, jonka salossa liehuu Merimaskuviiri.

Karjalan Käköset esiintyivät ja Pertti Virtanen laulatti yhteislaulutilaisuudessa 14.8.2022.

Teatterin näytösten väliajalla sai nauttia Café Himotun ja Makkaramestareiden antimia.

Kollolan kesänäyttelyssä oli esillä seuran historiaa vuosilta 2012–2022.

Merimasku-Seuran

Juhlavastaanotolla 3.7.2022 Merimaskun entinen kunnanjohtaja Jaakko Olenius puhui mm. seuran syntyvaiheista ja alkuvuosista.

Kotiseutuliiton kunniamerkillä palkitut Erkki Rantala (kulta), Juha Lankinen (hopea) ja Ritva Pajukoski, Tiina Rinne-Kylänpää, Kaija Roiha, Maija-Leena Tuomi ja Anne Sjöström (pronssi, ei kuvassa mukana).

Koululaiset Kollolassa 5.5.2022.

Päiväkodin kevätjuhla 22. ja 23.5.2022.

Seuran syysretkellä 3.9.2022 käytiin Paimiossa.

Ammuul-orkesteri esiintyy ja Taattisten tallin vintti on täynnä yleisöä. 28.8.2022.

taphtumia 2022

Kollolan navetan interiööri juhlaivalmiina.

Ikkunat kuntoon! Kollola 15.8.2022.

Kollolan kirpputori.

Juhlaretkellä Villivuorelle Seuran hallitus ehti poseerata kameralle: Anne-Maj, Maikku, Kaija, Hilikka, Risto, Vesa, Juha ja Erkki, joka oli kameran takana.

Särkän saari Merimaskussa

Särkän saari tai Särkänsaari sijaitsee Otavan saaren ja Luonnonmaan välillä. Sen koko on 15 hehtaaria. Tie Naantalista Merimaskuun ja Rymättylään kulkee Särkän saaren läpi. Särkän ja Luonnonmaan välillä on silta ja saaren ja Otavan välillä pengertie.

Pitkään paikkakuntalaisilla oli sellainen käsitys, että saarta ei omista kukaan. Niinpä tiedetään erään helsinkiläisen herran alkaneen rakentaa sinne mökkiä ja kehottaneen ystäviänsä tekemään samoin. Silloin Maskun kunta ja Maskun seurakunta ryhtyivät toimiin helsinkiläisten karkottamiseksi. Asiasta käytiin oikeutta v. 1963 ja lopullinen lainhuudatus saatiin v. 1967. Omistajaksi tuli Maskun seurakunta, ja niin mökistä annettiin purkamiskäskey.

Särkän saaren kalastusvedet

Nuottakalastus on ollut nykyisen Saaristomeren alueella jo Kustaa Vaasan ajoista tavallista ja merkittävä elinkeino. Nuottaluomia oli myös Särkän saaren ympärillä. Luomien paikkoja on kirjallisuudesta ja arkistoista löytynyt kolme: *Tärkkinen* saaren länsipuolella, *Hauta*, saaren eteläkärjen luona ja *Rauma*, saaren eteläkärjen ja Luonnonmaan välillä.

Särkän saaren omistussuhteiden ollessa horjuvia oli myös kalastusoikeus saarta ympäröivillä vesillä usein kiistojen ja riitojen aiheena. Särkän saaren ympärillä on kaikkiaan viisi luomaa. Luomilla vedettiin tavallisesti suvinuottia, sillä salmissa oli ja on niin kova virtaus, että alueelle

ei pääse syntymään riittävän lujaa jäätä talvinuotan vetämiseen.

Kun sitten Särkän yli rakennettu silta ja sen jatkeeksi tehty penger valmistuivat vuonna 1970, hakivat Haudan ja Rauman luomien omistajat korvauksia ”vesialueen tuoton vähenemisestä”. Korvauksia Länsi-Suomen vesioikeus päätti maksaa penkereen alle jääneistä apajista kaikkiaan seitsemälle talolle ja Rauma-luoman paikan menettämisestä kolmelle sen omistajalle.

Saaren luomien veto-oikeudesta riideltiin erityisesti 1700-luvulla. Naantalinnon pormestari vaati maankaloja kaikilta Särkän luomilta. Maankaloja hakemaan lähetetyt Tärkkisten kalastajat saivat kylmän vastaanoton ja eräs ”otettiin kiinni ja heitettiin uimaan veneen ympäri kuin hevonen; maankaloja ei hänelle sentään annettu”. Asiaa puutettiin kolmillatoista käräjillä vuosina 1746–1752. vuorotellen jäävättiin todistajia ja lautamiehiä ja lopuksi tuomari. Kun sitten saatiin päätös ylimääräisillä käräjillä, tärkkisläis-

ten vaade torjuttiin.

Maskun Kankaisten kartano kuului aikoinaan Horn-suvulle. Kartanon väki piti oikeutenaan kalastaa Särkän saaren alueella ja erityisesti sen eteläpuolella. Siksi mannermaskulaiset alkoivat kutsumaa Särkän saarta nimellä Mannermaskunluoto. (Rymättylän Historia I, sivu 252).

Särkän luomien omistus muuttui jossain vaiheessa yhteisomistukseksi. Ainakin kuuden eri talon miehet (Tanila, Hämölä, Leiklahti, Pornainen, Metsäpoikko ja Leikkinen) kalastivat Särkän saaren ja pääsaaren välisessä salmassa. Särkän vastapuolella olevan rannan omisti Tärkkisten talo ja sillä oli yksityinen ”vinttiluoma, jota vedettiin virran suunnan mukaan” ja kaksi vapaaluomaa. Särkän Hauta-luoman sai vetää se, kuka ensin ehti. Jossain vaiheessa edellä mainitut kuusi taloa olivat saaneet Hauta-luoman omistukseensa. Nykyään on entisen Hauta-luoman kohdalla Särkänsaaren eteläpuolella rysä.

Särkänsaaren ympärillä on aikoinaan ollut useita nuottaluomia, joista tuottoisimmat olivat eteläiset Hauta ja Rauma.

Vanhan Hauta-luoman kohdalla on nyt viime vuosina ollut rysä.

Seurakuntajaon muuttaminen vuonna 1577

Särkän saaren omistussuhteisiin liittyvä varhaisin tunnettu asiakirja on Ruotsin kuningas Juhana III:n käskykirje, joka on annettu Tukholmassa 21.12.1577. Siinä kuningas toteaa, että *"olemme kuulleet Naantalin luostarikirkon jääneen niin rappiolle, että se menee kokonaan pilalle, ellei pikaista apua saada."* Käskykirjeen mukaan se johtui siitä, että kun Naantalin emäseurakunta oli Raisio, kirkosta ei pidetty hyvää huolta. Käskykirjeessä määrättiin nyt, että Naantalin luostarikirkosta tulee seurakunnan emäkirkko. Seuraavaksi käskykirjeessä kirjoitetaan: *"Samoin tahdomme, että Merimaskun, joka ennen on ollut Maskun seurakunnan osana (att Merimasko, som tillförenehafwer legadt till Masko Kyrkjogeld), tulee tästä lähtien kirkollisesti kuulua sanottuun Naantalin seurakuntaan."* Kuninkaan kirjeen mukaan Raision pitäjän kirkkoherran herra Yrjänä Mikaelinpojan tuli muuttaa Naantalin emäkirkolle asumaan vakituisesti ja hän oli velvollinen huolehtimaan Naantalin luostarikirkon korjaustöistä. Samalla velvoitettiin Naantalin ja Raision pitäjässä sekä Merimaskussa asuvia (Merimasko booll boende) maksamaan kirkoherralle kymmenykset, ruumisra-

Juhana III. Suomen herttua vv. 1556–1563 ja Ruotsin kuningas vv. 1568–1617. Kuva: Wikipedia.

hat ja muut saatavat kirkkoherran elatukseksi.

Kuningas Juhana III nai v. 1562 katolisen Katariina Jagellonian, Puolan prinsessan. Niinpä on ymmärrettävissä, että Juhana III halusi suosia katolista luostaria – luostarihan lopetti toimintansa vasta v. 1591. Käskykirjeessä siis Merimaskun alue siirrettiin Maskun alueesta Naantalin alueeksi. Kirjeeseen ei kuitenkaan liity karttoja.

Kuka omistaa Särkän saaren

Särkän saaren ja sen kalastusoikeuden omistussuhteet oli pakko selvittää, kun vuosien 1958–1959 aikana eräät omavaltaiset helsinkiläiset liikemiehet rakensivat saarelle kesämökin – heillä oli myös metsänhakuuun suunnitelma. Tarkoituksena heillä oli tällä tavoin vallata saari ja hankkia siihen siten aikanaan nautintaan perustuva omistusoikeus. Silloin Maskun kunta ja Maskun seurakunta ryhtyivät selvittämään saareen liittyviä asiakirjoja ja niiden perusteella hankkimaan luotettavaa selvitystä saaren menneisyydestä. Se katsottiin parhaaksi keinoksi kutsu- mattomien vieraiden häätämiseksi.

Vuosina 1963–1967 käytiin oikeutta saaren omistussuhteista. Asiaa koskevaa aineistoa on Maskun seurakunnan arkistossa. Aineistosta on tuntematon (lakimies?) tehnyt arkistossa olevan yhteenvedon, jossa on myös mainintoja asioista, joita ei arkistosta löydy.

Yhteenvedon tekstissä kerrotaan, että *"melkoisen yleisenä kierteli maakunnassa tarina, että Särkän saari olisi aikoinaan lahjoitettu Naantalin luostarille sovituksena 'erään talollisen tyttären' synneistä eli aviottoman lapsen syntymästä"*. Selvityksessä kuitenkin kerrotaan, että Särkän saaresta ei luostarin asiakirjoissa löydy mainintaa.

Naantalin luostari perustettiin vuonna 1438. Sen toiminta hiipui vähitellen. Viimeinen luostarin abbedissa Birgitta Knutintytär Kurck

kuoli vuonna 1577. Selvityksessä kerrotaan, että kuningas Juhana III siirsi käskykirjeillään samana vuonna aiemmin Maskuun kuuluneen Merimaskun alueen Naantalin kirkon alaiseksi. Myöhemmissä asiakirjoissa esiintyvät vaihtelevasti sekä Masku että Maskun seurakunta vesialueiden kalastusoikeuden omaavina.

Maskun kunta on aikoinaan katsonut, että kuntalaitoksen perustamisella on ollut merkityksensä omistusoikeuden siirtymiseen. Omalta osaltaan seurakunta on selvityksen mukaan katsonut saaren omistuksen olevan heillä, sillä *"seurakunta on aina riitaisuusien sattuessa esiintynyt saaren omistajana"*.

Omistuskysymystä käsiteltiin Turun maanjako-oikeuden istunnoissa tammikuun 1963 alusta alkaen. Kuultavina olivat Maskun kunta ja Maskun seurakunta. Merimaskun kuntaa ja Merimaskun seurakuntaa edustivat kumpaakin tirehtööri Niilo Lahti ja FM Paula Tammelin-Nurminen.

Merimaskulaiset vetosivat jo edesmenneen turkulaisen lehtorin ja historian tutkija Julius Finnbergin tutkimukseen. Hän oli aikoinaan lähettänyt Merimaskun kirkkoherralle kirjeen, jossa hän tutkimuksiinsa vedoten tuo ilmi, ettei ole löytynyt asiakirjoja Maa-Maskun omistusoikeudesta saareen. Kuitenkin *"... kalastusoikeus Särkän saaren länsi- ja itäpuolella on kuulunut kautta vuosisatoin Merimaskun ja Tärkkisten taloille, kun taas vedet Särkän pohjois- ja itäpuolella ovat olleet yleisiä nuotanvetovesiä"*. Finnbergin lausuntoa oikeus kuitenkin piti pintapuolisena ja sen väittämät olivat lähinnä oletuksia eikä kirjeellä siten ollut oikeudelle minkäänlaista todistusarvoa.

Maskun kunta esitti lausunnonsaan mm. asiakirjan, joka todisti kunnan saaneen vuokratuloja saaresta vuosina 1885–1912 vuosittain 30–46 markkaa. Ainoa vuokranmaksaja Särkän saareissa on voinut olla siellä asunut torppari, josta kerrotaan Eeva Auvisen

Särkänsalmen pengertien siltarumpu uusittiin vuonna 2022 kevyen liikenteen väylän rakentamisen yhteydessä.
Kuva: Veijo Lindgren

kirjoituksessa (s. 25). Maskun seurakunta oli ilmeisesti saanut haltuunsa Maskun kunnan lausunnon ennen omansa laatimista. Seurakunnan lausunnossa tuotiin esiin, että tosin Maskun kunta oli saanut saaresta vuokrat, mutta varat oli käytetty seurakunnan työhön kuuluvaan kuten köyhäinhoitoon. Edellä mainitussa koosteasiakirjassa mainitaan, että 1800-luvun puolivälistä on asiakirja, jossa mainitaan, että Särkänsaaresta saatavia tuloja tulee käyttää lukkarin "palkan parannukseksi".

Esille tuotiin myös, että saatujen vuokratulojen käytön hallinta toisaalta seurakunnan ja toisaalta

kunnan tarpeisiin ei ollut yksiselitteistä, sillä kummankin yhteisön asioita hoitivat samat henkilöt.

Epäselvyyttä omistussuhteista kuvaa vuonna 1923 laadittu Tärkkisten tiluskartta. Karttaan on piirretty Särkän saari ja sen rantaan luoma (Nuottapaikka tässä). Särkän saaren rantaviiva on piirretty himmeästi ja saaren päälle on kirjoitettu: *Mihin tilaan kuuluu*.

Viimein Korkein oikeus teki 1960-luvulla päätöksen saaren kuulumisesta Maskun seurakunnalle. Turun maanjako-oikeus teki päätöksen tilan muodostamisesta 21.11.1963 (Särkän tila RN:0 1) ja

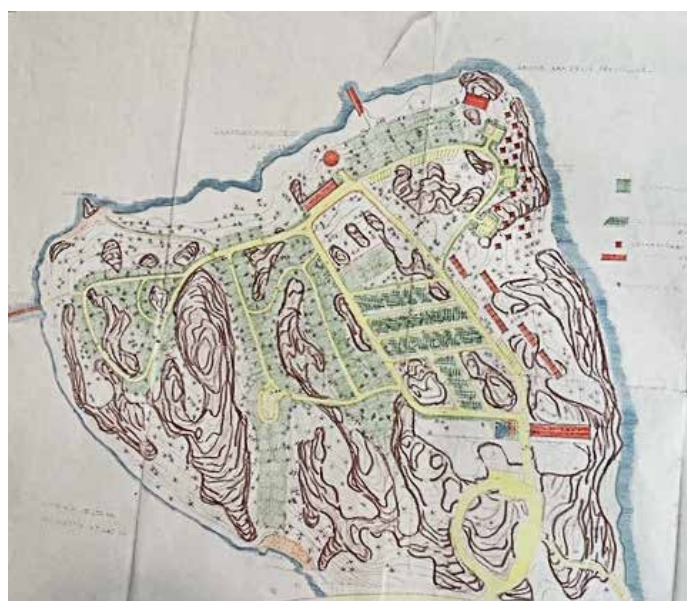
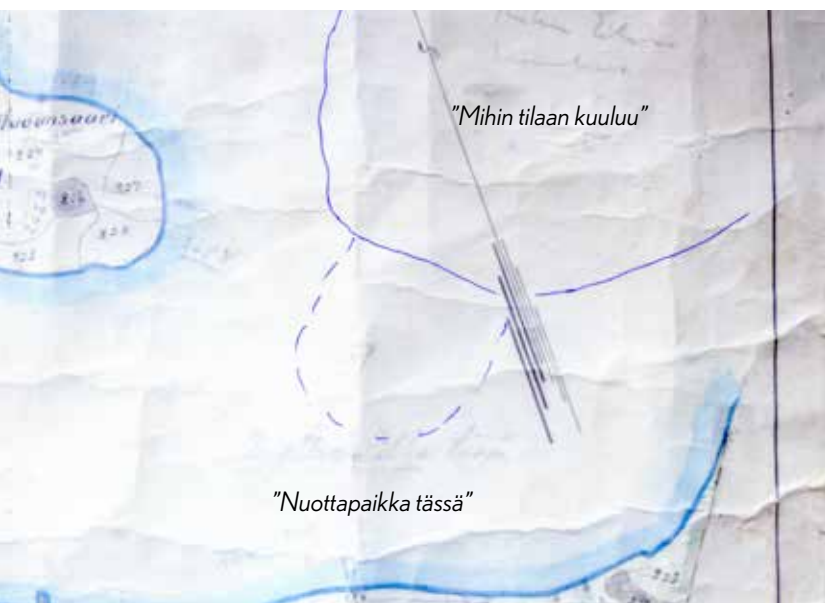
lainhuuto asiasta oli Piikkiön tuomiokunnassa 21.8.1967.

Tie Särkänsaaren läpi

Särkänsalmen yhteysliikenne Luonnonmaan ja Otavan saaren välillä hoidettiin vuodesta 1935 moottorilosseilla. Vuonna 1970 valmistui tälle välille tieyhteys, jonka osana olivat silta Luonnonmaan ja Särkän saaren välillä ja pengermaantie Särkänsaaren ja Otavan saaren välillä. Näihin rakennusprojekteihin liittyen muuttui myös Särkän saaren asema. Saaren länsikärjestä Maskun seurakunta on vuokrannut

Osapiirros Tärkkisten tilan tiluskartasta 1920–1923. Särkän saaren ja sen nuottapaikan rajoja on tähän kirjoitukseen vahvistettu.

Naantalien kaupungin suunnitelma v. 1974 Särkän leirintäalueeksi

alueillaan. Kerrottiin, että kyseisenä aikana Tärkkisten talon tytär sai aviottoman lapsen ja syntien sovit- tamiseksi Särkän saari lahjoitettiin luostarille. Tuskin siitä mitään virallisia sopimuksia tehtiin, eihän tällainen "luoto" ollut edes minkään arvoinen. Luostarin lakkauttamisen yhteydessä maat palautettiin entisille omistajil- leen. Särkän saarelle ei kuitenkaan löytynyt virallista omistajaa ja syntyi "Ei Kenenkään Saari". Vielä ainakin 1950-1960-luvuilla omistaja oli tuntematon ja saarta käyttivät mm. partiolaiset. Ei tarvinnut kysyä kenel- täkään lupaa, näin sanoi puolisoni veli, joka oli Auralan vapaaopiston leirin johtaja. Hän kertoi myös, että saareissa ollutta entistä peltotilkkaa leiriläiset käyttivät urheilukenttänä, vaikka se olikin vähän rantaan päin viisto. Kaivoa ei saarella edelleen-

kään ollut, vaan vesi noudettiin Tärkkisten saunan luona olevasta luonnonlähteestä. 1960-luvulla Särkän rantaan ilmestyi hirsimökki, helsinkiläisen tuomarin rakennuttama. Kerrottiin, että hän olisi houkutelut ystäviäänkin rakennuspuuhiin ei kenenkään maalle. Rakennus piti viranomaispäätöksellä myöhemmin viedä pois, uutta asutusta ei sen koommin syntynyt.

1800–1900-luvun vaihteessa ”keskusaukiolla” oli torppa. Siellä elettiin erittäin vaatimatonta arkipäivää. Taksvärkkiä tehtiin Tärkkisiin, jotta he saivat kalastaa tilan vesillä. Vuokrat maksettiin Maskun kunnalle. Käyttövesikin haettiin Tärkkisten ”saunakaivosta”, joka siis oli luonnonlähde ja vettä riitti, samasta kaivosta hakivat partiolaiset vetensä. Äitini kertoi, että isäni äiti Amanda otti lapsikatraasta yhden pojan kasvatiksi Tärkkisiin. Poika lähti vartuttuaan Amerikkaan, kuten niihin aikoihin moni muukin, kultaa vuolemaan. Hänestä ei ole sen koommin kuultu mitään. Kirkonkirjoistakin on vaikeaa saada tietoja saaren asukkaista, kun nimikään ei ole tiedossa. Sukunimiä ei silloin aina ollut käytössä, laki sukunimisistä tuli voimaan vasta vuoden 1920 lopussa.

Särkän saaren erottaa Auvan saaresta Suutarin rauma. Tarina kertoo, että 1900-luvun alussa raumaan hukkui potkukelkkoineen äitini eno, joka oli ammatiltaan suutari.

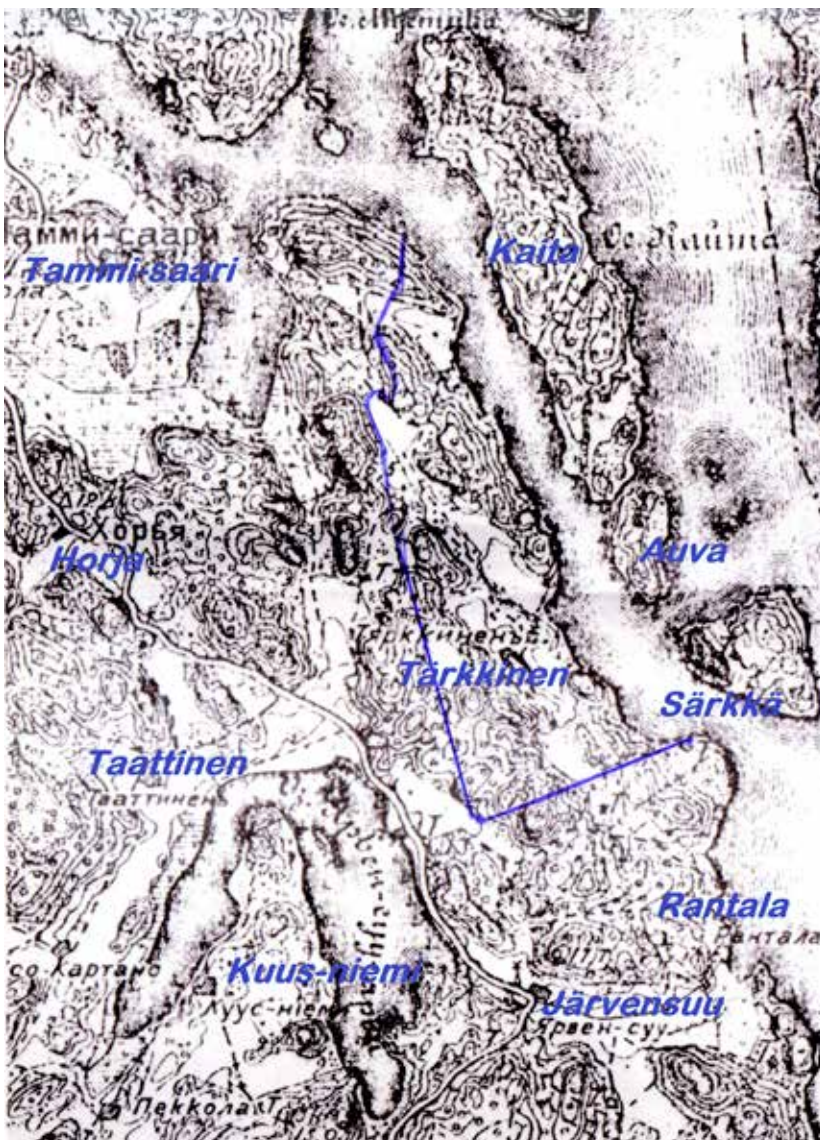
Aikoinaan isäni jo kuoltua oli yksi, jonka mielestä Särkkä kuuluu ja on aina kuulunut Tärkkisiin, Rantalalan silloinen vanhaisäntä Oskari Sariola. Serkkuni isä Juho Kuusela onertonut pojalleen Pertille nähneensä Naantalissa miehen, joka kertoi, että on syntynyt Särkän saarella.

Kauan prinsessan unta nukkunut Särkän saari on pulpahtanut ihmisten tietoisuuteen. Mieliapiteitä saaren omistusoikeudesta on useitakin, toivottavasti nykyinen omistaja Maskun seurakunta pitää hyvää huolta meille merimaskulaisille rakkaasta, muistorikkaasta meren helmestä.

*Eeva Auvinen,
Tärkkisten talon tytär*

Tärkkisten rantaniitty, Säpiketo. Tärkkisten tamma varsoineen äitiyslomalla. Taustalla on Särkän saari. Kuva on vuodelta 1929.

Karttaote 1881 Tärkkisten tilasta, rajat tiluskartan 1924 mukaan.

Merimasku on omakotiyhdistyksen palapeli

Lasten riemua Taattistenjärvellä. Kuva: Vesa Ranki.

Viihtyisä omakotiasuminen ja ympäristön kehittäminen, omakotiasukkaiden edunvalvonta, yhdessä tekeminen ja iloiset tapahtumat. Niistä on Merimaskun Omakotiyhdistys tehty.

Yhdistys on toiminut aktiivisesti jo yli 40 vuotta Suomen Omakotiliiton paikallisosastona. Toiminta on yhteispeliä niin merimaskulaisten yhdistysten (Hynttyyt yhteen) kuin Rymättylän Pienkiinteistöyhdistyksen ja Naantalin Omakotiyhdistyksenkin kanssa. Tällä hetkellä jäseniä on yhteensä vajaat 400. Varsinainen voimainponnistus alueitten yhteis-

työssä oli kesän 2022 Naantalin asuntomessut, jossa yhdistykset päivystivät Omakotiliiton osastolla ja esittelivät toimintaansa.

Yhdistykseen on ollut helppo saada jäseniä. Yhteisöllisyys on hyvä houkutin myös nuoremmille, ja se onkin olennainen osa omakotiyhdistyksen toimintaa. Esimerkiksi talkoisiin ja yhteisiin tapahtumiin on aina saatu ihmisiä mukaan, sanoo pitkäaikainen puheenjohtaja Seppo Ansamaa.

Vuosi 2022 on ollut vireän toiminnan vuosi. Merimaskun Omakotiyhdistyksen ohjelmassa on ollut

Muumiparkin kirpputoritapahtuma, Taattistenjärven perhetapahtuma, Naantalin asuntomessut, Viron matka kukkamarkkinoille, harrasteilta, teatterimatka, Joululaulu Merimaskuun. Kaikki tapahtumat on toteutettu yhteistyössä muiden yhteisöjen kanssa. Kannattaa tulla mukaan omakotiyhdistyksen toimintaan! Siellä saa uusia tuttavuuksia, yhteistä tekemistä, tukea ja opastusta ja mikä parasta – iloa ja hyvää mieltä omaan elämään!

Kaija Roiha

Taattistenjärvellä oli väkeä. Kuva: Vesa Ranki.

Kummiluokka

Merimaskun koulun 4. luokka on Merimasku-Seuran kummiluokka. Myötätuuli kysyi viime syksynä luokan oppilailta mitä kaikkea he puuhaavat vapaa-aikanaan. Nyt kerromme oppilaiden monipuolisesta harrastustoiminnasta.

"Harrastan ratsastusta Metsäkylän ratsastuskoululla. On tärkeää oppia hevosen eleiden tulkitsemista ja hevosen kanssa yhteistyön tekemistä. Lisäksi ratsastuksessa harjoitellaan esteiden hyppäämistä, maastossa ratsastamista ja paljon muuta. Parasta on, kun on yhtä hevosen kanssa ja tuntee, että hevonen luottaa itseensä. Olen oppinut, miten hevosia ohjataan, hoidetaan ja miten ihania ne ovat. Suosittelen ratsastuksen aloittamista muillekin, ja ratsastus ei missään nimessä ole vain tyttöjen harrastus. Olen ratsastanut kaksi vuotta kerran viikossa. Hevosen selässä olin ensimmäisen kerran kaksivuotiaana. Olen ratsastanut Metsäkylän ratsastuskoululla pari kuukautta, sitä ennen Maskun ratsutilalla. Ratsastukseen tarvitaan kypärä, turvaliivi, ratsastushousut ja ratsastushanskat ja ratsastuskengät- tai saappaat. Joidenkin mielestä ratsastus on vaarallista, mutta eihän se ole ihme, ovathan hevoset eläviä olentoja! Jos haluat aloittaa ratsastuksen, kannattaa tutustua hevosiin esimerkiksi kirjojen avulla. Harrastan ratsastusta, koska rakastan hevosia, pidän uuden oppimisesta ja eläimistä."

Aida

"Harrastan Minecraft- kerhoa. Kivointa on se, kun saa pelata kavereiden kanssa. Harrastus on kotona koska siihen tarvitsee tietokoneen tai läppärin. Sivu, jonka kautta puhutaan, on discord. Olen oppinut pelaamaan paremmin ja ohjaamaan tyyppiäni näppäimistöllä. Huom! Kannattaa mennä Minecraft-kerhoon. Siellä oppii pelaamaan hyvin ja olen iloinen, kun sain sieltä uusia kavereita. Jos olet Minecraft-fani, ehdotan menemään ja kysymään huoltajaltasi, että voinko päästä Minecraft kerhoon."

Veeti

"Harrastan jalkapalloa. Se on kiva laji koska siinä on muita kavereita. Se on kivaa, kun voittaa mutta jos häviää, se ei ole mukavaa. Olen 10-vuotias."

Kail

"Olen oppinut luistelemaan ja laukomaan ja lämmäämään. Olen pelannut jääkiekkoa 7 vuotta ja pelasinkin KUKissa, ÄSSissä, Lukossa ja nyt VG:ssä. Aion päästä NHL:ään. Mutta siihen pitää harjoitella. Jääkiekkoa on kiva pelata koska saa kavereita ja saa tehdä maaleja. Minun pitää siirtyä kahden vuoden päästä TPS:ään."

Rasmus

"Jalkapallo on kivaa, kun voi potkia palloa ja kun tekee maalin. Jalkapallossa on kivaa, kun voittaa, häviö tuntuu vähän hermostuttavalta. Jalkapallossa ärsyttää, kun tekee maalin mutta joku koskee jalalla palloa ennen kuin se menee maaliin. Jalkapallossa energia loppuu nopeasti koska pitää juosta. Ärsyttää kun meinaa tehdä maalin mutta joku ottaa pallon pois. Välillä on epäreilut jaot. On vaikea pelata, kun vatsaan sattuu, kun energia loppuu. Jalkapallo on kivaa. On kivaa syötellä. Olisi kiva olla maalivahti mutta pelottaa tuleeko pallo päähän ja haluan olla tuomari mutta en tunne oikein niitä käsimerkkejä. Tuomarina tulee mieli potkia palloa mutta tuomari ei saa koskea palloa. Harrastin jalkapalloa minun kodin vieressä. Sitten lopetin pelaamisen, koska energia loppuu."

Alex

"Minun harrastukseni on jääkiekko ja käyn 3-4 kertaa viikossa jäällä. Aloitin 8-vuotiaana jääkiekon pelaamisen. Olen aina haaveillut, että pääsen liigaan tai NHL:ään. Tykkään tehdä paljon maaleja ja kun joukkue voittaa niin se on niin mukava tunne. Meidän joukkue on sarjan ensimmäinen. Minun joukkueeni on VG-62."

Aaro

harrastaa

"Jääkiekko on kivaa koska siellä pelataan ja treenataan. Siellä on paljon uusia kavereita. Käyn Naantalissa Kuparivuoren jäähallissa pelaamassa. Jääkiekossa on kivaa, että saa luistella melkein joka päivä ja pelata. Opin luistelemaan jääkiekossa. Opettelin myös meidän kaukalossa pelaaman jääkiekkoa."

Eino

"Minä käyn Naantalin musiikkiopistolla joka tiistai teatterissa. Olen harrastanut teatteria jo pari viikkoa. Harrastan teatteria koska voin saada uusia kavereita ja koska me tehdään siellä näytelmiä. Teatteri alkaa klo 16.30 ja loppuu muistaakseni kuudelta, mutta olen aina myöhässä 15 minuuttia koska minulla on toisia harrastuksia ennen teatteria. Aina kun tulen teatteriin me leikimme alkuleikkejä ja lopuksi meille kerrotaan meidän ryhmät ja näytelmän aihe ja sitten siinä ryhmässä tehdään pieni näytelmä aiheen mukaan. Sitten kaikki lähtee kotiin, kun on katsottu kaikki näytelmät."

Nicolette

"Harrastan jääkiekkoa Naantalissa. Olen harrastanut sitä melkein neljä vuotta. Minulla on treenit keskiviikkoisin, torstaisin ja joskus viikonloppuna. Me pelataan 3v3 pelejä pikku kentällä ja 5v5 pelejä isolla kentällä. Olen oppinut luistelemaan hyvin, laukomaan lämällä ja ranteella ja puolustamista ja hyökkäämistä. Jääkiekossa tarvitaan paljon varusteita: polvisuojat, munasuojat, polvarisukat, aluspuku, jääkiekkohousut, luistimet, rintapanssari, kyynersuojat, kaulasuojat, kypärä ja pelipaita. Harrastuksessa on kivaa se, että oppii luistelemaan ja oppimaan muita tärkeitä asioita jääkiekosta."

Eemi

"Harrastan ratsastusta Sariolan elämystallilla. Harrastuksessa on mukavaa, kun pääsee oppimaan uutta hevosista ja muutenkin pääsee touhuilemaan hevosten kanssa. Harrastuksessa olen oppinut esimerkiksi miten sellaista noin kolmesataa kiloista eläintä pitää käsitellä. Jotkut saattavat ajatella, että ratsastus on tyttöjen harrastus, mutta ei se ole. Jos menet tallille niin et luultavasti näe siellä poikia mutta suurin osa kuuluisista kilparatsastajista on miehiä. Ratsastus voi näyttää helpolta mutta sitä se ei ole. Ratsastus on aika vaikea laji. Hevosen elinikä on noin 25-30 vuotta."

Isadora

"Minä harrastan freegymiä eli voimistelun tapaista harrastusta. Harrastan myös jääkiekkoa mutta kirjoitan nyt freegymistä koska monelle se ei ole tuttu. Sitä ohjaa yksi aikuinen ja kaksi teiniä. Se on Taimon koululla torstaisin neljästä viiteen. Siellä harjoitellaan voltteja, takaperinvoltteja, kuperkeikkoja, hyppyjä ja kaikkia temppuja. Siellä on joka toinen kerta aina samaa aihetta ja sitten aihe vaihtuu. Toivoisin että siellä olisi vartin venytely lopussa. Ohjaajat auttavat, jos tarvitsee apua ilmapatjalla. Olen käynyt siellä aika vähän mutta osaan silti jo paljon temppuja. Toivottavasti tulisit minun kanssani sinne ja pidettäisiin hauskaa sekä oppisit uusia temppuja. Minulla oli siellä todella kivaa. Tervetuloa!"

Akseli

"Minecraft-kerho pidetään keskiviikkoisin kello 16 omassa kodissa tietokoneella tai Playstationilla. Moni pelaa tietokoneella tai kaikki, en ole varma kumpi. Minecraft-kerho on kiva koska siinä saa joka kerta ehdottaa mitä seuraavana viikkona tehdään mutta opettaja päättää niistä yhden vain. Suosittelen muillekin tulemaan kerhoon, jos haluaa oppia tietokoneella pelaamaan Minecraftia hyvin. Jos tulet kerhoon tarvitset discordin ja minecraftin, opettaja antaa tunnukset. Eikun vain pelaamaan ja pitämään hauskaa! Sinun tarvitsee olla vain kotona sitä ei pidetä muualla kuin omassasi kotona. Harrastan kerhoa koska siinä oppii pelaamaan Minecraftia tietokoneella."

Elias

"Harrastan nyrkkeilyä koululla. Olen harrastanut sitä vuoden. Siellä on usein kuntopiiriä. Kivaa siellä on kavereitten kanssa yhdessä urheilu. Olen oppinut nyrkkeilemään. Myös Pyry harrastaa nyrkkeilyä. Nyrkkeilystä tarvitaan hanskat mutta sieltä saa lainaan kyllä tarvittaessa. Nyrkkeily on aika omansalainen laji, joka muistuttaa esimerkiksi painia hieman. Siellä ei nyrkkeillä toisia vastaan vaan harjoitellaan säkkiin ja ilmaan. Vaatetus täytyy olla sellainen, että voi liikkua kunnolla ja jaksaa urheilla. Aikataulu on 19-20. Kaikki ovat tervetulleita nyrkkeilyyn."

Nooa

"Frisbeegolf on mukava laji, jota voi harrastaa yksin tai porukassa. Minua innostaa siinä se, että pääsee metsäradoille heittelemään kavereiden kanssa. Heitän itse enimmäkseen Discmanian kiekkoilla. Tykkään itse 90-160 metrin radoista. Lähellä on Naantalissa Haijaisten rata, joka on metsärata ja Suopellon rata on metsässä ja aukiolla. Molemmissa on kahdeksantoista väylää. Aloitin harrastamaan frisbeegolfia, kun kävin kerran radalla ja huomasin, että tämä laji onkin mukava. Frisbeegolfia voi harrastaa kotipihallakin. Voi vain heitellä tai jos on oma kori voi puttaillakin."

Into

"Käyn kuvataidekoulussa torstaisin. Siellä harjoitellaan eri tekniikoita, joilla voi tehdä taidetta. Minulla on siellä aina niin kivaa koska tykkään piirtää, maalata ja tehdä savitöitä. Aloitin 7-vuotiaana. Se pidetään koulun käsityöluokassa. Silloin kun minä aloitin kuvataidekoulun niin me tehtiin patsas sanomalehdistä ja maalattiin se. Siellä koulussa on myös muutama tuttu kaveri. Opettaja on myös tosi kiva ja taitava. Joskus meidän taideteokset viedään näyttelyyn. Keväisin ja ennen joulua me saamme hienoja töitä kotiin."

Saara

"Partiossa opitaan tärkeitä taitoja ja sääntöjä, jokamiehen oikeuksia ja vaikka sytyttämään nuotion. Siellä on kolme ryhmää eri ikäisille. Partiovarusteisiin kuuluu huivi, paita ja joskus vyö. Siellä harjoitellaan puukolla veistämistä ja leirejä on paljon. Siellä myös leikitään vaikkapa kirkonrottaa. Ollaan usein metsässä ja joskus jollailaan tai purjehditaan. Sitä harrastetaan eri paikoissa. Eri ryhmiä kutsutaan lippukunniksi. Minä tykkään partioleireistä. Partiossa on kaikin puolin mukavaa."

Reino

"Harrastan partiota. Minun mielestä partio on hyvä harrastus. Partiossa oppii erilaisia leikkejä, kokkaamista ja askartelua. Partiossa mennään välillä retkeilemään ja välillä on koloilta, jolloin ollaan seurakuntatalolla/kerhotalolla ja leikitään. Partiossa oppii paljon erilaisia asioita. Kannattaa harrastaa partiota. Partiossa on kiva osallistua leikkeihin ja peleihin. Partiossa leikitään esim piilosta, kirkonrottaa ja hippaa. Partiossa saa paljon uusia kavereita."

Aapo

"Minä harrastan tanssia Raisiossa Beat Dance Companylla. Tanssiharrastukseni ovat Tiktok Style ja Beat Dance. Opin tanssissa tanssiliikkeitä ja kärsivällisyyttä. Beat-tanssissa opin erilaisista tanssilajeja ja tiktok stylessä harjoitellaan tiktok-tansseja. Pidän siitä koska tykkään tanssia. Beat-tanssissa on kivaa se että, harjoitellaan uusia tanssilajeja. Aloitin Tiktok Stylen syksyllä ja beat tanssin vuosi sitten. Beat Dance on torstaisin ja Tiktok Style on perjantaisin."

Lotta

"Ratsastus on erittäin hauskaa varsinkin, jos pitää eläimistä. Minä ratsastan Sariolan tallilla. Siellä on mukavat ratsastuksenopettajat ja hauskoja poneja. Aloitin ratsastuksen 7-vuotiaana. Ensin katsoin vain kaikki mahdolliset ratsastus- ja talliohjelmat, kunnes tajusin haluavani hevosen selkään. Äitini tiesi lähellä ratsastustallin. Olin ollut siellä ihan pienenä ponikerhossa parhaan ystäväni kanssa. Ensin kävin tunnilla vain joka toinen lauantai, sitten sain suostuteltua äitini päästämään minut tunnille joka lauantai. Nyt käyn ratsastamassa ja hoitamassa poneja 3 kertaa viikossa, estetunnilla, koulutunnilla ja sen lisäksi minulla on tavallaan hoitoponi, jota käyn hoitamassa ja ratsastamassa aina sunnuntaisin. Ratsastuksessa oppii olemaan rauhallisesti ison eläimen kanssa. Olen tippunut hevosen selästä onneksi vasta 11 kertaa, ja vain kerran olen murtanut käteni. Harrastan ratsastusta koska rakastan eläimiä ja varsinkin hevosia. Ratsastus on HAUSKAA!"

Vilja

Kirkonsalmen silta

1980-luvun alussa alettiin pohtia Otavan saaren yhdistämistä mantereeseen, mutta rakennustyöt alkoivat vasta keväällä 2001 ja silta vihittiin 29.10.2002. Mukana vihkiäistilaisuudessa sillan nauhaa katkaisemassa olivat tiejohtaja Pekka Jokela, sisäministeri Ville Itälä, joka vihki sillan, kunnanjohtaja Tita Rinnevaara, kunnan-

valtuuston puheenjohtaja Raimo Kronström ja kunnanhallituksen puheenjohtaja Samuli Santalahti. *"Kun lossiyhteyden tilalle rakennettiin silta, oli tapana katkaista kirveellä pätäkä köydestä, jossa oli solmu kuvaamassa lossia. Kun Itälä kohotti kirveen, kirveen terä irtosi yllättäen varresta ja liukui takana seisovan yleisön jalkoihin! Muistaakseni epi-*

sodi näytettiin illalla TV:stä kymppin uutisten loppukevennyksenä." kertoi itsekkin sillan vihkiäisissä mukana ollut silloinen Merimaskun kunnanhallituksen jäsen, Anne Linja.

Tapani Pilkkä (s. 1947) aloitti Merimaskun lossinkuljettajana vuonna 1966, kun Esko Merikaita, joka oli hoitanut lossia 36 vuotta, pyysi. Merikaita oli tuolloin 70-vuotias. Kun silta valmistui, Tapani toimi Taivassalon ja Velkuan losseilla ja lossivuotia kertyi hänellekin 36.

1960-luvulla liikennöinti oli vielä aika rauhallista. Ohjaamoonkin ehdittiin tulla vaihtamaan kuulumisia. Jouluisin kuljettajat saivat matkajilta lahjapaketteja. Lossit telakoitiin huoltoon varten joka vuosi. Vuonna 1972 lossien harmaa väri muutettiin keltaiseksi. Konehuoneessa oli kaksi mootoria vuorotellen käytössä.

Pilkan suku oli asettunut Merimaskuun 1800-luvun loppupuolella, Haagaan, Lukkaraisten torppaan.

Tapani asui 11 vuotta Haagassa, josta perhe muutti Honkamäkeen. Pilkan pariskunta asuu tätänykyä Karvetissa, mukavassa ja valoisassa kerrostalohuoneistossa.

Vesa Ranki

Ylinnä: Kirkonsalmen silta vuonna 2022. Kuva: Reima Orvasto.

Keskellä: Lossinkuljettajille kiitokset 40 vuotta sitten

Alinna: Merimasku-Seura juhlaputti 20-vuotiaan sillan. Kuva: Maikku Tuomi

Uimakouluja ja piparkakkutaloja – niilläkin Mannerheimin Lastensuojeluliitto auttaa

Vuosi 2022 oli Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Merimaskun yhdistyksen 77. toimintavuosi. Yhdistys edistää Merimaskun lasten, nuorten ja lapsiperheiden perusturvallisuutta, hyvinvointia ja tervettä kehitystä.

Yhdistys perustettiin Merimaskuun jo vuonna 1945. Sodanjälkeisessä Suomessa tarpeet olivat toisenlaiset kuin nykyään. MLL:n toimintaan kuului mm. keskoshuolto, sotaorpojen auttaminen ja paikallisten terveystalojen rakentaminen. Myös MLL Merimasku rahoitti ja edisti terveystalons palkkaamista

järjestää, on uimakoulut. Näitä on pidetty jo ainakin 40–70-luvuilla ja jälleen vuodesta 2019 alkaen joka kesä. Uimakoulut on koettu lasten turvallisuuden ja hyvinvoinnin kannalta hyödyllisiksi. Ensimmäisiä uimakouluja tuettiin yhdistyksen saamalla lahjoituksella ja sittemmin vuosittain piparkakkutaloja leipomalla. Valmiit talot myydään ”Joulu saapuu Merimaskuun” -tapahtumassa.

Yhdistys järjestää myös monenlaisia retkiä, konsertteja ja tapahtumia lapsille ja lapsiperheille. Keväällä järjestettiin yhteistyössä MeKo Vatin (Merimaskun koulun vanhempain-

myös vuosia tärkeä osa toimintaa. Moni vanhempi onkin löytänyt sieltä uusia, samassa elämäntilanteessa olevia ystäviä ja lapset tietenkin leikkikavereita. Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että uusi perhekahvila olisi löytynyt ja viimeistään vuoden 2023 alusta perhekahvilat saataisiin pyörimään taas säännöllisemmin koronataukojen jälkeen.

MLL Merimasku löytyy Facebookista. Yhdistys toivottaa toimintaansa tervetulleiksi kaikki, joille lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi on tärkeää. Vapaaehtoistyötä voi tehdä esimerkiksi tapahtumissa, perhe-

Anni Helkiö ja Rosita Lohenperä piparkakkutalkoissa.

ja terveystalon rakentamista Merimaskuun. Historiasta kiinnostuneiden kannattaa ehdottomasti lukea Maarit Linerin kirjoitus Myötätuulta Merimaskussa -lehden numerosta 2019 (www.merimasku.fi/lehdet).

Yksi perinteikkäimmistä toimintamuodoista, joita MLL edelleen

yhdistys) kanssa vanhempainilta aiheesta lasten digiturvallisuus sekä digihyvinvointi. Ja erityisesti korona-aikana perheitä tuettiin ruokalahjakorteilla ja myös päiväkotia on vuosittain avustettu pienissä hankinnoissa.

Perhekahvilatoiminta on ollut

kahviloissa, kylämuumina/-vaarina tai yhdistyksen hallituksessa. Marraskuussa järjestetään aina piparkakkutalkoot, jossa yhteistuumin joululauluja kuunnellen leivotaan, koristellaan ja kootaan piparkakkutaloja.

Anu-Emilia Niinikorp

Digitaalisesti ohjautuvaa liikuntaa

Korona puski miettimään perheen harrastuksia ja tekemisiä uudelleen ja niin kesällä 2019 meidänkin perheemme latasi itselleen Nianticin valmistaman appsin. Nyt kolme vuotta myöhemmin, lapset pelaavat enää harvoin, mutta itse olen tasolla 40 ja peliä on 1002 km kävelyn verran takana. En siis missään nimessä ole pelin kermää – tasoja on 50 ja monet asiat ovat vielä hakusessa. Opim koko ajan, kun jokaisesta tehtävästä pääsen eteenpäin.

Pokémon-teemaiset Game Boy -pelit, TV-sarjat, sarjakuvat ja keräilykortit valtasivat maailmaa 90-luvulla. Vuonna 2016 Pokémon Go toi pelin älypuheliin. Ohjelma sijoittaa pyydystettäviä Pokémoneja GPS-datan avulla paikallisille kartoille. Tarkoitus on liikkuu ja napata Pokémoneja heittelemällä Poképalloja ja kehittää niitä. Luot ensin oman avattaresi ja

sille toki keksit oman lempinimen. Valitset myös mihin joukkueeseen kuulut: keltainen, punainen tai sininen. Joukkueet valloittavat saleja. Salien lisäksi poképalloja ja tarvikkeita saa pyöräytettävistä Poké-Stoppeista. Vihollisjoukkueet voivat myös tehdä yhteistyötä taistelemalla yhdessä alas salille ilmestyvän Raid Bossin – nämä ovat monesti hieman parempia tai harvinaisempia Pokémoneja. Näin yksilöpelistä tulee myös mukavasti joukkuepeli, jota voivat pelata kaikenikäiset. Kaveriksi saa toisen jakamalla pelaajakoodinsa ja sen jälkeen voitte jakaa lahjoja. Keskustelumahdollisuutta applikaatiossa ei ole.

Meillä Merimaskussa on mainiot Pokémon-apajat. Ajaessa Särkän salmen sillan yli, on ensimmäinen Pokémon-sali on vastassa jo Särkän salmensillan kioskilla. Sitten

tulee Osuuspankin sali ja Kollolan kotiseutumuseon sali. Lisäksi meillä on saleja Villivuoren uudella luontopolulla, Merimaskun koululla, Merimaskun kirkolla ja seurakuntatalolla, ja missäs muualla... Apajalla?

Sari de Nier
"TiramisuMozzie"
9969 9209 5997

Minigallup

Mikä on pelissä jännittävintä? Pelissä jännittävintä on kun ilmestyy ihan uudenlainen Pokémon.

Mikä on sun lempi Pokémon? Mun lempi-Pokémon on shiny Hitmontop. Sen tanssi on hauskan näköistä.

Heikki Randell, vuoden 2006 lossivahti

Moni lukijoista on varmaankin joskus katsonut kotisivuiltamme videon "Pellolta pöytään". Se on nähtävissä Merimasku-Seuran kotisivuilla. Video on kuvattu Merimasku-Seuran ja Heikki Randellin järjestämässä rukiinpuintinäytöksessä vuonna 2003 Heikin ja Liisan kotona Lahdelmassa. Tuosta on siis kulunut pian 20 vuotta. Puitu ruis oli kylvetty keväällä Kollolan takana olleelle pellolle ja korjattu sieltä. Myötätuulta Merimaskussa lehden toimittaja kävi Lahdelmassa katsomassa, mitä heille kuuluu ja tutustumassa Heikin intohimoon keräillä ja entisöidä vanhoja esineitä.

Lahdelman vanha päärakennus on rakennettu 1920-luvulla ja peruskorjattu 1973. Talossa toimi kauppa muutaman vuoden sodan aikana ja sitä sanottiin jakamoksi. Heikin isä asui siinä 1970-luvun alkuun ja Heikki ja Liisa asuivat siinä, kunnes muuttivat rakentamaansa taloon samalla tilalla. Talo on entisöity 1940–50-luvun tyyliksi. Sisustuksesta jäi eniten mieleen kolmijalkainen munkkituoli sekä sokerileikkuri, joka oli lukittavassa säilytyslaatikossa. Avain oli aina

visusti isäntävään hallussa.

Entisen navetan paikalle Heikki on rakentanut luhdin, jonka yläkertaan on tehty ja sisustettu piian kamari ja rengin kamari. Luhti on rakennettu Turun Ruusukorttelista puretusta asuintalosta. Ulkoseinälle on ripustettu vanhoja haravoita, varstoja ja pärehöylän kiinnityssarana. Luhdin ovella on sisäpuolella heti vastassa 1841 valmistettu huhmare, jota on käytetty mm. petun teossa. Sisältä löytyvät kangaspuut, karstoja, rukkeja, kruplastuoli ja kalastukseen liittyviä esineitä. Seinällä on talvea odottamassa lyly ja kalhu ja vastakkaisella seinällä taas suvinuotassa käytetty koiriopuu vuodelta 1727. Koska alkuperäisiä kohoja siihen ei löytynyt, kohot on tehty punapuun kaarnasta. Yläkerrassa piian kamarissa on esillä piioille kuuluvia tavaroita ja vaatteita ja erikoisuutena tuoliin itse rakennettu "sisä-vessa". Rengin kamarin pöydältä löytyy erilaisia tupakka-askeja ja piippuja ja seinällä roikkuu kontti ja postireppu, joka on saatu aikoinaan Merimaskun pappilasta.

Toiselle pihan laidalle on Heikki tehnyt Raisiosta puretuista hirsistä

aitan, jonne on kerätty pienempiä tavaroita. Ensimmäisenä osuu silmiin Tiptop-merkkinen huhmare, jolla kalanruodot ja kananmunat jauhettiin kanojen ruoaksi. Pyykkikoneita, tai paremminkin erilaisia pyykin pesulaitteita on nähtävillä runsaasti, samoin separaattoreita, erilaisia mittoja, kappoja ja kirnuja, joista yksi on vuohen maitoa varten. Työkaluja löytyy suuresta pylväsporakoneesta pieneen meisseliin asti. Seinillä roikkuu luistimia, jääkenkiä ja leipävirtaan kiinnityskoukkuja. Yksi seinä on varattu lapioille, viikatteille ja haravoille. Myös Lahdelman nimellä varustettuja kirstuja löytyy pari kappaletta rappusten pielestä. Kirstuilla on kuljetettu mansikoita ja muita marjoja torille myytäväksi.

Pihan suurimmasta hallista löytyvät mm. videolla työn touhussa nähtävät tryski ja viskuri. Lisäksi hallissa on useita rekiä, sekä kirkkoetta työrekiä, pulpetteja, kymmenittäin hevosen ja härän länkiä, tiinuja, saaveja ja muuta maataloudessa käytettyä tavaraa.

Myös vanhat autot ja moottoripyörät ovat lähellä Heikin sydäntä. Tallista tuli ensimmäisenä vastaan

Chrysler vuodelta 1927, katsastettu, ajokunnossa ja museorekisterissä. Autosta ei alkuvaiheessa ollut tallessa paljoakaan muuta kuin ohjaamon etuosa, moottori, runko ja taka-akseli ja se oli toiminut traktorina. Penkkeihinkin piti ensin tehdä puuosat ja Liisa verhoili ne. Rakentamiseen meni kuulemma puolitoista vuotta. Nuorempaa

Luhti, jossa piian ja rengin kammarit.

Lapiokokoelma.

Rukit, karsta ja kruplastuoli.

autokantaa edusti Volvo PV60 vuodelta 1946, joka oli entisöity taksiautoksi taksikyltteineen. Erikoisuutena oli sisältä ohjaamosta käsin käännettävä ojavallo. Sellais-tahan ei saa enää olla kuin poliisi- ja museoautoissa. Pari muutakin viime vuosituhaten loppupuolen autoa oli nähtävillä. Moottoripyöristä vanhin oli FN-merkkinen pyörä vuodelta 1927. Pyörä oli tunnettu siitä, että sitä ei saanut pysäköidä päällystetylle kadulle, koska moottori vuotaa aina öljyä. Se oli myös matkamalli, kahdella polttoainetankilla. Moottori oli oikutteleva, kerran käynnistyksessä se potkaisi takaisin ja Heikin akillesjänne katkesi. Jalka oli kipsissä puolisen vuotta. Sen jälkeen Heikki ei ole enää sillä pyörällä ajellut. Tallissa on myös ZZ vuodelta 1953 ja Jawa vuodelta 1955 sekä pari vanhaa mopoa.

Seuraavasta mahdollisesta tulokkaasta kokoelmiin ei ole tietoa. Ystävät ja tuttavat tuovat yhä kaikenlaista pientä ja vähän suurempaakin kappaletta kokoelmiin. Tällainen keräily/entisöinti-innostus ei ole osoittanut vielä laantumisen merkkejä. Lahdelmaan siis kuuluu kaikkea hyvää ja sitä Merimasku-Seura toivoo jatkossakin Heikille ja Liisalle.

Erkki Rantala (kuvat ja teksti).

Chrysler 1927.

Volvo, jossa käännettävä ojavallo.

Akka-agentti turvamiehiin. Kuva: Anne Linja.

Teatterikärpäsen pureman saa melko varmasti katsomon puolella, mutta mojavimmat puraisut saa melkoi-sella todennäköisyydellä kulissien takana, kun ensi-illan viimeiset kolme kumahdusta kuuluvat ja näytös on valmis alkamaan.

Takana on lukuharjoituksia, oman roolihahmon rakentamista, repliik-kien ulkoa opettelua ja omaksumista, kohtausten hiomista uudelleen ja uudelleen, vaatteiden sovituksia, koe-meikkausta, unohduksia ja naurua ja harmitustakin hetkellä, kun kaikki opeteltu katoaa muistista, vaikka juuri hetki sitten kaikki sanat ja lii-keet ja eleet olivat kirkkaana mie-lessä. Jokainen samassa esityksessä mukana oleva haluaa toisen onnis-tuvan ja auttaa toista pulassa olevaa yli kiperästäkin tilanteesta katsojan huomaamatta. Kulissien takana tou-huaa ikään kuin yksi suuri perhe – yhteishenki hakee vertaistaan.

Ennen kuin ensi-ilta on käsillä, ovat näyttelijöiden ja ohjaajien lisäksi työn touhussa olleet lavastajat, ääni-henkilöt, puvustajat, tarpeistajat, markkinoijat, lipunmyyjät, kahvion väki; monella on useampi tehtävä

samaan aikaan. Minkä värinen on Pölhöjen talo? Missä on keittiön ovi? Mistä löydetään radio? Miten pöytäliina pysyy paikoillaan tuulisella säällä? Miten vaatteiden vaihto onnis-tuu, jos siihen on aikaa vain hetki? Miten peitetään ikkuna-aukko? Pala palalta pulmat ratkeavat ja kokonai-suus valmistuu esitettäväksi.

Kesän 2022 Merimaskun Teat-terin Akka-agentti veti katsomoon 1180 katsojaa 12:ssa näytöksessä. Venla Kuitunen ja Hanna Suurhasko ohjasivat Tanja Puustinen-Kiljusen käsikirjoittaman komedian. Savolai-seen maisemaan kirjoitettu näytelmä koki muutoksia, kun näytelmä piti sovittaa lounaissuomalaiseen mie-leen ja kieleen. Ohjaajien mullistavin idea oli kuitenkin sukupuoliroolien heittäminen päinvastoin alkupe-räistekstiin verrattuna. Miinasta tuli Mikko, Eetvartista Eila, ukoista tuli

akkoja ja akoista tuli ukkoja. Alku-hämmennyksen jälkeen omat roolit alkoivat löytyä ja näytelmä sai entistä hausempia piirteitä, kun stylisti ei ollutkaan Helena vaan kynsiään lakkaava Heikki!

Tulevana kesänä Merimaskussa nähdään, koetaan ja nauretaan Matti Wanteen käsikirjoittama komedia Kutupuuhia Kalajärvellä, joka tar-joilee sattumuksia suomalaisessa suvessa aikuiseen makuun.

Teatterikärpäsiä on taas lentä-mässä ja lavalla ja kulissien takana nähdään niin vanhoja tuttuja kuin uusiakin kasvoja. Varmaa on myös, että tuo tuhannen palan palapeli luo jälleen ”uuden perheen” ja kun ensi-ilta alkaa, on jännitys huipussaan. – Tule mukaan tekemään teatteria! Mukaan mahtuu ja puuhaa riittää kaikenlaisille tekijöille!

Maikku Tuomi

Tekoäly chattailee kanssasi

Joulukuussa 2022 maailmalla julkaistiin tekoälymalli Chat GPT, jolla on hämmästyttävä kyky ymmärtää ihmisen kirjoittamaa vapaamuotoista tekstiä. Malli on vallankumouksellinen. Myötätuulta Merimaskussa kirjoitti tekoälylle kaksi lausetta syötteeksi. Seuraavassa on tekoälyn välittömästi syötteiden jälkeen kirjoittamat tekstit:

Syöte: "Mitkä ovat maaseutuelämän huippukohtat?"

Yhteisöllisyys: Maaseudulla asuvat ihmiset ovat usein lähempänä toisiaan, ja heillä on vahvempi yhteisöllisyyden tunne. Tämä voi tarkoittaa sitä, että heillä on läheiset naapurisuhteet ja he osallistuvat usein paikallisiin tapahtumiin ja tekevät yhdessä asioita.

Luonnon läheisyys: Maaseudulla asuminen tarjoaa usein mahdollisuuden olla lähellä luontoa ja nauttia sen tarjoamista elämyksistä. Tämä voi sisältää esimerkiksi marjastamisen, sienestyksen tai metsästämis-

Eläinten hoitaminen: Monet maatilat tarjoavat mahdollisuuden hoitaa eläimiä, kuten lehmä, hevosia tai kanoja. Tämä voi olla mielekästä ja tyydyttävää puuhaa sekä tarjota elintärkeitä eläimiä tarvitsevaa ravintoa.

Omavaraisuus: Maatilat voivat tarjota mahdollisuuden tuottaa omaa ruokaa ja muita tarvikkeita, kuten vaatteita tai pesuaineita. Tämä voi olla hyvä

tapa elää ympäristöystävällisesti ja omavaraisesti.

Työn monipuolisuus: Maaseudulla asuminen voi tarjota monipuolisia työmahdollisuuksia, jotka voivat sisältää esimerkiksi maataloustyötä, metsästystä tai puutarhatyötä. Tämä voi olla hyvä tapa saada vaihtelua työhön ja pysyä aktiivisena.

Syöte: "Kirjoita lyhyt runo kotiseurakkaudesta"

Kotiseurakkaus, syvä tunne, joka sydämessäni asuu.

Sinun kanssasi nautin elämästä ja kaikesta, mikä ympärilläni on.

Sinun kanssasi näen kauneuden ja kaikki arkiset yksityiskohdat.

Sinun kanssasi tunnen itseni kodikkaaksi ja turvallisiksi, missä ikinä olenkin.

Kotiseurakkaus, sinä olet minulle tärkeä ja sinua ilman en koskaan pärjäisi.

Sinun kanssasi jokainen päivä on elämys ja ilo, jota en koskaan unohda.

Kotiseurakkaus, sinä olet sydämessäni ja sinun kanssasi minulla on kaikki mitä tarvitsen.

Sinun kanssasi elämä on täydellistä ja minulla on kaikki mitä tarvitsen.

Pian voi olla mahdollonta tunnistaa, onko netistä löytämäsi kirjoitus ihmisen kirjoittama. Toimittaja vakuuttaa, että tämän lehden kaikki tekstit yllä olevaa lukuun ottamatta ovat ihmisen kirjoittamia!

Filatelialia harrastuksena

Filatelialia eli postimerkkeily on yksi maailmaan laajimmalle levinneistä harrastuksista. Filatelialia tarkoittaa postihistoriaan liittyvien kohteiden tutkimista ja keräilyä. Niitä ovat postimerkit, -leimat, -lähettykset ja muut postin historiaan liittyvät kohteet. Se on eräs minunkin harrastuksistani.

Postimerkkejä julkaisevat Maailman postiliittoon (UPU) kuuluvien maiden postilaitokset, meillä Suomen Posti ja Ahvenanmaan Posti. Maailman ensimmäinen postimerkki julkaistiin Englannissa vuonna 1840. Merkkiä painettiin lähes 70 miljoonaa kappaletta ja se on edelleen suosittu keräilykohde, jonka voi ostaa halvimmillaan muutamalla kymmenellä eurolla, mutta eräästä huippuyksilöstä on maksettu miljoonia euroja. Suomen ensimmäiset postimerkit ”Soikiomerkit” (sininen 5 ja punainen 10 kopeekkaa) julkaistiin vuonna 1856. Yhden soikiomerkin hinta on alimmillaan sata euroa, mutta harvinaisemman (parin) hinta on kymmeniä tuhansia euroja.

Suomessa on vuoden 2022 loppuun mennessä julkaistu lähes 2800 erilaista postimerkkiä ja Ahvenanmaalla vuodesta 1984 alkaen yli 500 merkkiä. Lisäksi on julkaistu toistasataa postimerkkivihkoa, kymmenittäin postimaksulipukkeita, 15 autopaketimerkkiä, 9 kenttäpostimerkkiä ja YK:n Kyproksen ja Lähi-idän Suomen pataljoonia varten kaksi lentopakettimerkkiä. Viime vuosina meillä on julkaistu keskimäärin yksi uusi merkki joka viikko.

Vuosina 1919–1922 Suomessa julkaistiin myös Aunuksen, Pohjois-Inkerin ja Karjalan postimerkkejä ja vuosina 1941–1943 Itä-Karjalan postimerkkejä. Avustuspostimerkkejä on julkaistu meillä Punaiselle Ristille ja Tuberkuloosin vastustamisen hyväksi. Muitakin avustuskohhteita on ollut; urheilu, sotaveteraanit, sotavammaiset, valtio ja filatelialia. Jatkosodan aikana oli käytössä seitsemän erilaista kenttäpostimerkkiä, joista kaksi maksullista oli siviiliväestöä varten. Rauhanajan sotaharjoituksia varten on julkaistu kaksi postimerkkiä vuosina 1963 ja 1983. Nykyään jokainen voi suunnitella omakuvapostimerkin. Sen suunnittelu on helppoa, tarvitset vain valokuvan. Kymmenen kappaleen arkki maksaa 31 euroa.

Oma filatelistiurani alkoi kansakouluikäisenä. Oli tapana leikata merkit kirjeistä ja korteista ja liottaa ne irti, kuivata ja laittaa ne liimakkeella, tai varhemmin, keitettyllä perunalla siveltyä kiinni kansion lehdille. Nyt jälkeempäin ajatellen olisi ollut viisasta säilyttää ainakin tärkeimmät kohteet kokonaisina lähetyksinä, jolloin lähetyksen sisältö ja historia olisi jäänyt talteen. Vuosien mittaan olen saanut Suomi-kokoelmani täydelliseksi; yksi kappale jokaisesta julkaistusta postimerkistä. Tai rehellinen ollakseni, yksi merkki saattaa olla väärennös, vuonna 1919 julkaistu Aunuksen 10 mk ruskea/musta; aidon merkin luetelohinta on 1700 euroa.

Kun Posti alkoi julkaista tarramerkkejä, keräilyintoni laantui. Merkkejä oli tavattoman vaikea liottaa irti kirjeistä ja korteista. Ja kun lähetyksen leimaus automatisoitui, leimoista tuli epäselviä tai leimaa ei postilähetyksessä näkynyt ollenkaan. Tätä nykyä vain parantelen Suomi-kokoelmaani etsimällä parempileimaisia merkkejä ja postituoreiden tilalle leimattuja, siis posteljoonin kuljettamien lähetyksen merkkejä.

Filatelistin harmin aiheet

- Kirjepostin määrä on 2000-luvulla vähentynyt 70 %
- Kun vuonna 2020 joulukortteja lähetettiin meillä 40 milj. kappaletta, vuonna 2022 enää 14 milj.
- Postileimasta ei enää nähdä edes lähetyspaikkakuntaa, kun meillä on jäljellä vain kolme jakelukeskusta (Oulu, Kuopio, Helsinki).
- Nk. loistoleimoja ei juuri ole, kun leimausautomaatti vain ”raapaisee” kirjettä ja usein ei leimaa ole ollenkaan.

Filatelistin ilon aiheet

- Suomessa on julkaistu vuosittain kymmeniä erilaisia merkkejä (yht. 50 milj. kpl/v).
- Filatelian harrastajia on edelleen runsaasti, naisia ja miehiä, nuoria ja vanhoja.
- Suomen tunnetuimman postimerkkiliikkeen Lauri Peltosen (LaPe) myymälä on Turussa.

Suomen ensimmäinen postimerkki.

Merimasku-Seuran viimeisin omakuvamerkki.

Loistoleima.

Vesa Ranki,
filatelisti

Metsästys – poikkeuksellinen harrastus

Metsästys on poikkeuksellinen harrastus, sitä nimittäin määrittelee lainsäädäntö hyvin vahvasti. Voidakseen metsästää on oltava metsästysoikeus, ja metsästysoikeus on sidottu maanomistukseen. Nykyaikana jo asetta hankkiessa pitää pystyä esittämään mitä aikoo metsästää ja missä. Näin kertoi Merimaskun-Rymättylän Riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaaja Tommi Unkuri Myötätuulta Merimaskussa lehdelle haastattelun aluksi. Nykyään $\frac{3}{4}$ Merimaskun n. 20 000 hehtaarin maa- ja metsä-alueista on metsästyskäytössä.

Tällä vuosituhannella on suurriistan määrä kymmenkertaistunut. Tämä on lisännyt metsästyksen määrää ja tarvetta. Vuosituhannen vaihteessa ammuttiin Merimaskussa kymmenkunta hirveä, nyt ammutaan tämän hirvimäärän lisäksi lähes parisataa peuraa ja satakunta kaurista. Hirviä ja peuroja metsästetään Suomen Riistakeskuksen myöntämällä luvilla, kauriin metsästyksen riittää metsästysoikeus alueella. Viime jatkautsi Rymättylän-Merimaskun Riistanhoitoyhdistyksen alueella tilastoi 540 peuraa ja 480 kaurista sekä 30 hirveä.

Monien vesilintujen kuten haahkojen kannat on laskeneet mutta esimerkiksi hanhi ja kyyhkykannat voivat hyvin. Tärkein riistalintu varsinaisuudessa on kyyhky. Vesilinnut kuten muun muassa hanhet ovat vähentyneet johtuen vieraslajeista. Myös jänikset, rusakot, kettu, minkki ja supi ovat muutaman aktiivin porukan kohteena. Vieraslajikantaa yritetään vähentää loukuilla ja koiria käyttämällä ja tähän toivottaisiin lisää aktiivisuutta. Pääsaaren lisäksi isommissa erillisissä saarissa käydään

porukalla peura- ja kaurisjahdeissa. Metsästys on harrastuksena hyvin monimuotoinen. Sitä harrastetaan porukoissa, jolloin yhteisteistyö ja yhteisöllisyys ja sosiaaliset kontaktit korostuvat. Metsästystä moni harrastaa myös täysin yksin, omassa rauhassa, piilokojussa kyttämällä.

Metsästäjällä on oltava metsästyskortti ja hänen on suoritettava vuosittainen riistanhoitomaksu, joka sisältää myös metsästysvakuutuksen. Näitä maksun maksaneita on riistanhoitopiirin alueella noin 200. Joukko koostuu pääosin miehistä. Lähes joka porukassa alkaa olla jo joku nainenkin mukana. Myös muutama jousimetsästäjä on ilmestynyt harrastuksen pariin.

Olenainen osa metsästystä ovat koirat, koiraharrastus onkin kovasti nousussa.

Merimaskun metsästäjät ry ylläpitää ampumarataa, joka sijaitsee pururadan yhteydessä. Paikka toimii pääasiassa ammunnan harjoituspaikkana pari kertaa viikossa. Myös ampumakokeen voi suorittaa siellä kaksi kertaa vuodessa. Metsästyskorttikoulutusta ei enää järjestetä Merimaskussa, vaan kortti on tentittävä Naantalissa tai Turussa.

Suuriiristavirka-apu (SRVA) kuuluu olennaisesti metsästäjien tehtäviin. Toiminta perustuu poliisin ja riistanhoitoyhdistysten välisiin sopimuksiin sekä riistahallintolakiin. Hälytysjärjestelmä käynnistyy poliisin antamalla virka-apupyynnöllä. Metsästäjät, koiranohjaajat ja metsästysseurat toimivat vapaaehtois pohjalta. Aina kun joudut kolariin, ilmoita tapahtumasta hätänumeroon 112 ja toimi sieltä saamiesi ohjeiden mukaan. Viime vuonna Rymättylä-Merimaskussa

Piilokoju. Kuva: Erkki Rantala.

Kusti odottaa isäntänsä Kain kanssa lähtöä riistan perään. Kuva: Erkki Rantala.

ilmoitettiin 77 tällaista tapahtumaa. Tämän toiminnan ohessa metsästäjät tekevät avustuskeikkoja esimerkiksi kuljettamalla kuolleita eläimiä pois ihmisten pihasta. Riistanhoitoyhdistykset auttavat myös vieraslajien kuten supien ja minkkien hävittämisessä pihapiireistä.

Eläinkanta on muuttunut, parikymmentä vuotta sitten peuroja ja kauriita oli harvakseltaan, nyt jo runsaasti. Tällä hetkellä alueella on jonkin verran ilveksiä, ja havaintoja villisioista ja susista. Mikä mahtaa muuttua seuraavan 20 vuoden aikana? Suomen tällä hetkellä tihein susikanta löytyy 30–40 kilometrin päässä mantaareilla. Myötätuulta Merimaskussa kirjoitti sudenajosta Merimaskussa sata vuotta sitten vuoden 2014 numerossa (lehti löytyy Merimasku-Seuran kotisivuilta). Ehkäpä tällaisiin toimiin ei tarvitse enää ryhtyä.

Erkki Rantala
Taustakuva: Riistanhoitoyhdistys

Partiolaiset Merimaskussa

Merimaskun Reimarit, tuttavallisemmin MeRe, on merimaskulainen meripartio- ja yhteislippukunta. Lippukuntamme on perustettu vuonna 1988. Tällä hetkellä toiminnassamme on mukana hieman yli 100 jäsentä. Tavoitteena on harjoittaa partiotoimintaa Merimaskun alueella niin, että kaikilla halukkailla seitsemänneistä ikävuodesta alkaen on mahdollisuus osallistua toimintaan. Lippukunta järjestää partiotoimintaa myös velkualaisille ja livonsaarelaisille lapsille ja nuorille Velkualla.

Merimaskun Reimareiden ryhmät kokoontuvat Merimaskun seurakunnan tiloissa seurakuntatalolla sekä Velkualla Sinervon talon tiloissa. Seurakuntatalon yläkerran kerho huonetta ja Sinervon talon kerho huonetta kutsutaan partiotapojen mukaisesti koloksi. Ryhmiä on tällä hetkellä kahdeksan aina seitsemänvuotiaista sudenpennuista aikuisten aikuispartiorihmään. Partiolaiset kokoontuvat viikoittain kololla. Kokouksissa tehdään oman ikäkauden aktiviteetteja, joissa opitaan luonto- ja retkitaitoja, kädentaitoja, ryhmässä toimimista, luovuutta, toimeliaisuutta ja vastuun kantamista –

ja samalla pidetään hauskaa! Taidot ja tehtävät kasvavat vähitellen iän myötä. Parasta partiossa on hienot elämykset ja seikkailut partiokaverien kanssa, uusien asioiden oppiminen, luonnossa liikkuminen ja yhteishenki.

Tulevaisuudessa perinteisen partiotoiminnan mahdollistamisen lisäksi suunnitelmassa on lisätä ja kehittää meripartiotoimintaa. Lippukunnan veneprojekti s/y Merenneito III on käynnissä toista vuotta ja projektin aikana kerätään varoja uuden, nykyistä suuremman koulutusaluksen hankintaan. Tavoitteena on, että yhä useampi partiolainen pääsee tutustumaan purjehtimiseen ja opettelemaan käytännössä vesillä liikkumista. Isommalla aluksella saadaan enemmän lapsia ja nuoria vesille ja he oppivat mm. navigointitaitoja, purjehduksen turvallisuudesta huolehtimista sekä ympäristön huomioimista.

Maritte Mannermo

Lisätietoja:

- www.mere.fi
- fb: Merimaskun Reimarit
- ig: merimaskunreimarit.

Rauhantuli

Halki Euroopan kulkeva Betlehemin Rauhantuli on perinne, joka sai alkunsa vuonna 1986, jolloin eräs itävaltalainen lapsi nouti Betlehemin ikuisesti palaavasta öljylampun liekestä tulen omaan kynttiläänsä. Pian eri maiden partiolaiset ottivat perinteekseen Rauhantulen kuljettamisen joulun aikaan kirkkoihin, palvelutaloihin, päiväkoteihin, sairaaloihin, vankiloihin, partiolaisten joulujuhliin ja moneen muuhun paikkaan muistuttamaan rauhan tärkeydestä. Rauhantuli on matkannut partiolaisten saattamana yli 30:een Euroopan maahan. Suomeen Rauhantuli tulee Ruotsin partiolaisilta. Merimaskun partiolaiset toivat Rauhantulen lyhtykulkueessaan koululta seurakuntakodille itsenäisyyspäivänä 2022.

PARTIO scout

Pieni partiosanasto

- **EVP** = ei-vielä-partiolainen, eli kaikki ne, jotka eivät vielä harrasta partiota.
- **Sudenpentu** = 7-10-vuotias partiolainen.
- **Seikkailija** = 10-12-vuotias partiolainen.
- **Sampo** = 10-12-vuotiaiden ryhmän (joukkueen) johtaja, yleensä yli 18-vuotias.
- **Tarpoja** = 12-15-vuotias partiolainen.
- **Samoaaja** = 15-17-vuotias partiolainen.
- **Vaeltaja** = 18-22-vuotias partiolainen.
- **Lauma** = sudenpentujen (7-10-v.) ryhmä.
- **Akela** = sudenpenturyhmän (lauman) täysi-ikäinen johtaja.
- **Kolo** = tila, jossa partiolaiset viikoittain kokoontuvat. Lippukunta = Partiolippukunta on partiotoiminnan perusyksikkö.
- **Partiopiiri** = lippukunnat ympäri Suomen jakaantuvat maantieteellisen sijaintinsa perusteella partiopiireihin.
- **Partiohuivi** = partiolaisen paras tunnusmerkki. Jokaisella lippukunnalla on omanlainen huivinsa ja huivimerkinsä.
- **Partiopaita** = partiolaisten vaate, jota käytetään mm. paraateissa ja juhlissa. Sudenpennuilla college-paita, seikkailijoilla ja sitä vanhemmilla napillinen kauluspaita.

12 vuotta aallon harjalla

Riia Kaipainen on ollut Parturi-Kampaamo Aallonharjan yrittäjänä vuodesta 2002.

"Yrittäjyydestäni 12 vuotta on vierähtänyt Merimaskussa Vähä-talontie 4:n yläkerrassa. Asiakkaita otan vastaan maanantaista perjantaihin sopimuksen mukaan. Minulta voi myös ostaa laadukkaita hiustenhoitotuotteita. Parasta työssäni on, kun saa olla ihmisten kanssa tekemisissä ja on kiva kuulla heidän tarinoitaan. Monista asiakkaista on tullut ihan kavereita. Vapaa-aikani kuluu villakoiraharrastuksen ja koiranäyttelyjen parissa." kertoo Riia.

Varaa aika.

Puh. 044 324 5885.

Parturi-Kampaamo Aallonharja ja Riia Kaipainen. Kuva: Sari de Nier.

TAATTISTEN
ESTD. 1975
TILA

KAHVILA **TAIDEPAJAT**
KOTIELÄINPIIHÄ **TAIDEGALLERIA**

AUKEAA TOUKOKUUSSA
KATSO LISÄTIETOA WWW.TAATTISTENTILA.FI

KALASTUSPALVELUT
Jani Ollikainen

Kalastusopas – Fishing guide
Tel. +358 45 126 9334
jani@buster.fish
Yamaha Pro Fishing Team
www.facebook.com/pg/kalastuspalvelut

Suutariesteri

Henrikinkatu 2, Naantali
Puh. 050 525 0052
suutariesteri@gmail.com

 www.suutariesteri.fi

MERIMASKU
RANTAMAKASIINI

Tervetuloa kesällä uudet ja vanhat asiakkaat!

K Market

PIKKUKIPPARI

Saat kauttamme esim. tietokoneiden, televisioiden ja nettiyhteyksien asennukset koteihin sekä yrityksiin.

Ja tietenkin myös ystävällistä käyttöopastusta!

SL-Data Oy | www.sldata.fi | Henrikinkatu 2, Naantali | Ma-To 11-17 & Pe 11-16

Mökkitalkkari Jorma

Mökin ja kodin talonmiespalvelut

- Tarkastuskäynnit
- Nurmikon leikkuu
- Pienet remontit
- yms. mihin mökilläsi tai kotonasi tarvitset apua

mokkitalkkari.jorma@gmail.com

puh. 0500 791 017

PITOPALVELU
JJ DE NIER FOOD EXPERIENCE

www.jjdenierfood.com

040 485 7717

Viestinnän moniosaaja

Meiltä saat apua

- kun haluat julkaista kirjan, lehden tai raportin
- kun tarvitset esitteitä, lehti-ilmoituksia, mainoksia, brändi- tai messutuotteita
- kun tarvitset valokuvaajaa tai videtuotantoa
- digimedian suunnitteluun ja hallintaan.

Asiantuntijamme ovat käytettävissä myös projektinhallinnan tukemisessa sekä työn ja toimintatapojen kehittämisessä.

Kysy lisää: Reima Orvasto, 040 556 6175, reima@grafiro.fi, Tärkkisten rantatie 2, Merimasku

GRAFIRO OY
IDEAT LENTOON

www.grafiro.fi

Merimasku - saariston helmi

Säv. ja san Timo Havia, sov Vesa Ranki

mf *mp* *mf* *mp* *mf* *mp* *f* *mf*

1.On ran - nat nuo
(2.Mun) aa - tok-sein
(3.On) nou - se - va

rau-hai-sat lah - ti - neen ja luo - dot har-ma-ja - päät, ja pur - ret ul - ja-hat
ai - ka-han men-nee - seen vie kirk-ko ja hau - ta-us - maa. Ja kar-ta-not kaik - ki nuo
pol-vi jo toi - mis - saan, se toi - von rin - ta-han tuo, ja kou - rat jän - te-vät

mas - toi - neen, ei säi - ky-tä myrs-kyi - set sääät. Siel vil - ja niin kau-nii-na aal - toi -
ait - toi - neen ne vaa - li-vat his - to - ri - aa. Ja ah - ke-ra kan-sa tää saa - ris -
voi - mis - saan niin tur - vai-san tun - te-hen luo. Mut huo - li tuo huo-mi-sen nuo-ren

lee, kuin kul - taa pin - ta sen ois, ja met - sät tum-mi-na siin - te - lee. Ken
ton, sen tah-to on tai - pu-ma - ton. Se puo - les - ta aat-teen ja us - kon - non jo
on: "Mä paik-ka-ni löy-dän-kö lain?" Ei voit-taa voi ten - ho - a saa - ris - ton, sen

un-hoit - taa sennyt vois! Me-ri si-ni - nen tai-vaan vä-rit tois - taa, lou-na-tuu-li
uh - rin an - ta-nut on. (Merenpau-hu) saa huo - le - ni mun pois - taa, Me-ri-mas-ku
it - se huo - ma-ta sain.

1. 2.
ran - taan tuo aal - lo - kon. Merenpau-hu on saa-ris - ton. 1.On sil - tain saar - ta-mat
hel - mi on saa-ris - ton. 2.On ris - tit hau - to-jen,
3.On sil - tain saar - ta-mat

saa - ret rak - ka-hat, sin - ne tie - ni mun käy. Me-renlau-lu soi pais-te-hes-sa
muis - tot san - kar-ten lun - naat vai - no-jen yön Me-renlau-lu soi va-ka-ut - ta
saa - ret rak - ka-hat, kuu - len kut - su - si sun Me-renlau-lu soi au-te-rees-sa

päi - vän, pil - vi - ä ei tai - vaan si - nes - sä näy. 2.Mun
kan - san, va-pa-ut - ta tie - don, us - kon ja työn 3.On
il - lan, tie-dän et - tä siell' on ko - ti - ni mun fine

© Merimasku-Seura Ry 2022

"Merimasku-saariston helmi" on entisen merimaskulaisen, Timo Havian sävellys ja sanoitus. Tämän merimiesvalssi-tyylinen laulun ensiesitti Tarja Lunnas orkesterin Hellät Miehet säestyksellä Maamiessurantalolla Merin päivän iloisissa iltamissa 3.12.2022.